

Poliolehti

Suomen Polioliitto ry:n jäsenlehti

1/2011

Apuvälineet framille!

Vuosi 2011 on poliojärjestöjen edunvalvon- nassa apuvälinevuosi. Kentältä viestitetään varsin ristiriitaista tietoa. Toimin- ta- ja fysioterapeutit valittavat, että polioammaiset eivät sitten millään halua ottaa käyttöönsä apuvälineitä saati, että he olisivat valmiita kokeilemaan uutta, van- hasta parannettua mallia. Heitä kuullessaan alkaa uskoa, että ko- meromme ovat täynnä enemmän tai vähemmän epäonnistuneita apuvälinevalintoja. Toisaalta taas yhä useampi etsii sopivaa apuvä- linettä, mutta ei sitä löydä tai ei ainakaan rahoittajaa.

Apuvälineiden rahoitukseen ja niistä tiedottamiseen teem- me työtä tuolla kunta- ja viran- omaispuolella. Mutta voimme myös auttaa itse itseämme. Joskus paras apuväline perustuu hyvään ideaan. Nyt siis kaikki apuvälineisiin liittyvä tieto kierto- on ja vaihtoon! Lehtosen Pentti kertoo jo tässä lehdessä omasta keksinnöstään. Toivotta- vasti mahdollisimman moni lähettää tänne toimitukseen kuvan ja tietoa omasta apuvä- linesovelluksestaan. Julkaisemme niitä sitten tulevissa Poliiolehdissä. Ja huomautkaa, että mikään keksintö ei ole liian pieni.

Sitkeyttä tarvitaan

Vaikka tämä vuosi onkin varattu apu- välineille, jatkuu toki edunvalvonta myös muulla saralla. Eduskuntavaalien lähestyessä kiihtyy myös järjestöjen vaikuttamistyö. Kansanedustajaehdokkaat ottavat yhteyttä, vaikka heistä harvasta kuuluu seuraavien kolmen ja puolen vuoden aikana. Myös järjestöjen luottamushenkilöt viestittävät alueiltaan erilaisista tapaamisista ja vaa- lipaneelleista. Harvoinhan, jos koskaan, näistä tapaamisista ja keskusteluista seuraa suoraan mitään mullistavaa. Mutta ovat ne rikkana rokassa. Silti täytyy rehellisyyden nimissä myöntää, että väliin tunnelma on enemmän kuin turhauttava. Valitettavan usein päätökset on jo siinä vaiheessa tehty, kun järjestöjä kuullaan. Ja jäsenet ajattelevat, että miksi järjestö ei aja heidän etujaan. Onneksi on olemassa Vammaisfoorumin vaikuttajaverkosto. Siellä järjestöt yhdessä ajavat vammaisten ihmisten asioita eteenpäin. Siellä voi myös aika ajoin purkaa tur- hautumistaan ja huomata, ettei ole ainut,

jonka viestittämät asiat tuntuvat unohtuvan päättäjien ja viranomaisten päätöksistä. Silti tätä vaikuttamistyötä tehdään sekä suurin että pienin teoin koko ajan.

Parempi Poliiolehti

Käsissä on nyt Poliiolehden ensimmäinen numero vuonna 2011. Huomasitteko jo, että tästä numerosta alkaen Poliiolehti on kokonaan nelivärinen. Taittajamme Antero Karjalainen on muutenkin jo ehtinyt muuttaa joitakin ulkoasuun liittyviä kohtia. Toivottavasti suuntamme on oikea. Vaikka Poliiolehden tärkein tehtävä on tiedon välit- täminen ja niin ollen teksteillä useimmille eniten merkitystä, toivottavasti uusi värik- käämpi painoasu on mukava lisä kaikille.

Poliiolehtihän on ensisijaisesti jäsenlehti, poliojärjestöjen varsinaisille ja kannatus- jäsenille, mutta nykyisin sen painosmää- rästä lähes puolet jaetaan terveysasemille, apteekkeihin, kuntien sosiaalitoimistoihin jne. Poliiolehden sieltä saama palaute on yllättävänkin positiivista. Jospa lehtemme tavoittaisi näin myös niitä polioammaisia henkilöitä, jotka eivät vielä tiedä miksi vält- tää liikarastusta tai mitä polion myöhäisoi- reet voivat olla.

Poliiolehden toimituskunta on sekä ihan pieni että melkoisen suuri. Järjestöissä on yleensä ainakin yksi päätoiminen tiedot- taja/toimittaja tai lehti ostetaan yritykseltä ostopalveluna. Meillä Poliiolehti tehdään ns. muun työn ohella, eikä sille pystytä vara-amaan työtunteja haluttua määrää. Onneksi

meillä on aktiivisia avustajia, jotka jaksavat kirjoittaa ja ku- vata lehtemme numero nu- meron jälkeen. Ilman heitä Poliiolehden kokoamiseen ei juuri aikaa kuluisi. Kannet ja pari sivua. Siinähan se olisi silloin koko lehti. Kieltämättä tämä kauhuskenaario silloin tällöin päätoimittajan yöunia rassaa, kun Poliiolehden tule- vien juttujen laari ammottaa tyhjyyttään ja ilmestymispäi- vämäärä lähenee. Mutta silloin kun hätä on suurin, myös rien- tävät avuksi nuo usein ilman kiitosta jäävät avustajat. He kirjoittavat, postittavat kuvia ja lähettävät sähköposteja, jossa kertovat kirjoittavansa juttunsa vielä illan aikana. Heidän jouk- koonsa tarvitaan koko ajan lisää väkeä. Joten kaikki vain

kokeilemaan, miltä tuntuu olla toimittaja. Lukijoita taataan!

Täytä höyryä kohti uusia (epä)onnistu- misia!

Birgitta Oksa
päätoimittaja

p.s. Myös poliojärjestöissä on käsillä vuo- sikokousten aika. Kaikki joukolla nyt vai- kuttamaan yhdistysten toimintaan nyt ja tulevaisuudessa. Polioinvalidit ry:n paikal- listason kokouksissa on ainakin väkeä ollut hienosti. Osallistumisennätyksiä rikotaan.

Toimisto suljettu

Poliojärjestöjen toimisto on talvilo- mien vuoksi suljettuna ajalla 26.4.-29.4.2011.

Hyvää kevättä kaikille toivottaa,

Toimiston väki

Kannen kuva AK

Poliiolehti

Julkaisija:
Suomen Polioliitto ry

Päätoimittaja:
Birgitta Oksa

Toimitus:
Kumpulantie 1 A 6 krs.
00520 Helsinki

puh. 09 - 686 0990
fax 09 - 6860 9960

sähköposti:
birgitta.oksa@polioliitto.com

Lehti ilmestyy
4 kertaa vuodessa

Ilmoitusmyynti
NetConnection Oy
Puh. 09 547 4100
Gsm: 050 540 2557
samira.taina@netconn.net

Mainosilmoitusaineistot
studio@akarjalainen.net

Taitto
Antero Karjalainen

Paino
MIKTOR Oy
ISSN 1237-2781

Sisältö

Vuosikokouskutsut	6
Meirän sakille	7
Rauman vinkkelist	29

Uutisia

Polioinvalidit ry:n historiikki valmis	4
Suomen Poliohuolto tenttasi kansanedustajaa	8
Kuntoutuksen palveluntuottajaa voi hakea verkossa	9
Pieni ele -keräys	10
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry	11
Yhdessä tekemistä Pohjanmaalla	12
Valtakunnallinen kuvataidenäyttely vuonna 2011 Turussa	13
Turku avasi näyttävästi kulttuuripääkaupunkivuotensa	22
Polioporukan tapaaminen Costa del Solilla	25
Suomi on vapaaehtoistoiminnan kärkikastia	39

Apuvälinetietoa

Esteettömyys elämän ehto(o)na	14
Apuvälineiden ideakilpailu 2011 käynnistyy	15
Apua arjen askareisiin ja turvalliseen liikkumiseen kotona	16
Vammaispalvelujen sähköinen käsikirja	23

Kurssi uutisia

Terveiset Hyvän Olon - aktiivilomalta	18
Suomen Polioliitto ry:n kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit vuonna 2011	26
Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskuksen poliokurssien ajat muuttuivat!	28

Ruudukko

Neuvontapalvelusta

Maksuasia ja kela-kortti	24
--------------------------	----

Jäsenjärjestöiltä

Poliohuollon puolelta	31
Osastot	32

Hakulomakkeet

Polioliiton hakulomake	27
Poliohuollon hakulomake	30

uutisia

”Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu”

-Polioinvalidit ry 1955-2010

Tutkija Jukka Muiluvuoren kirjoittama kirja Polioinvalidit ry:n 55-vuotisesta toiminnasta julkaistiin 20.1.2011. Kirja tarkastelee Polioinvalidit ry:n perustamiseen johtaneita syitä, piirtää kuvan niistä ihmisistä, tavoitteista ja käytännön toimenpiteistä, joihin on ryhdytty yhteisen päämäärän saavuttamiseksi. Yllättäen ehkä tärkeimmäksi syyksi yhdistyksen aktiiviselle toiminnalle jo 55 vuoden ajan paljastuu yhdessä olemisen ja yhdessä tekemisen tarve, koska polio on yleisesti huonosti tunnettu ja poliovammaiset unohtettu.

Polioinvalidit ry on jo ainakin viimeiset kymmenen vuotta miettinyt yhdistyksen toiminnan muistiin kirjoittamista ja kokoamista kansien väliin. Yhdistyksen historian tai historiikin kokoamista, kirjoittamista ja julkaisemista on niin vaadittu kuin vastustettukin. Molempia kantoja on esitetty yhtä voimakkaasti. Kun Polioinvalidit ry:n 55-vuotisesta toiminnasta kertova kirja nyt kaikkien vaiheitten jälkeen oli valmis ja kirjan julkistamistilaisuutta vietettiin Vegatalolla Helsingissä tammikuun loppupuolella, tilaisuuden juontaja, Polioinvalidit ry:n johtokunnan jäsen Tuula Pukkila totesi kirjan vaiheista mm. seuraavaa:

- Monella tapaa historian kirjoittamisen tausta on ollut pitkä ja vaikeakin. Päätös tämän historian kirjoittamisesta tehtiin vuoden 2009 vuosikokouksessa kahden kolmanneksen äänestäessä puolesta ja noin kolmanneksen vastaan (38-22). Kirjan kirjoittaminen nähtiin monessa suhteessa tarpeelliseksi, sillä yhdistykseltä puuttui nimenomaan yhdistyksen historia - oli lääketieteellistä tietoa ja tutkimusta, poliohistoriaa, poliodokumentti ja erilaista kirjallisuutta, mutta yhdistyksen historia puuttui

ja vielä oli jokunen perustajajäsen elossa. Halusimme kertoa, mitä Polioinvalidit ry on saanut aikaan, miten toiminut ja kertoa myös, miten monet henkilöt ovat tehneet työtä poliovammaisten eteen ja vaikuttaneet kaikkia vammaisia koskevan lainsäädännön kehittämiseen. Kirja olisi myös kunniaosoitus menneitten sukupolvien työlle.

Kirjoittajan valinnalla etsittiin objektiivisuutta

- Kun päätös historian kirjoittamisesta oli tehty, voitiin käynnistää toden teolla kirjoittajan valinta.

Tavoitteena oli löytää sopiva ja kohtuuhintainen kirjoittaja. Suomesta löytyy yhdistyksien ja yhtiöiden kirjoittamiseen keskittyneitä firmojakin, mutta niiden 100.000 euron hinnat kyllä olivat liikaa, kertoo kirjan alkuvaiheista yhdistyksen puheenjohtaja Rauno Nieminen.

Kirjan kirjoittajaa etsittiin monelta eri taholta ja eri henkilöitä haastateltiin.

- Kirjoittajaksi valittiin filosofian maisteri Jukka Muiluvuori. Häntä suositteli Helsingin Yliopiston professori Juha Siltanen sanoilla ”valitsin parhaan”. Päädyimme lopulta yhdistyksen ulkopuoliseen kirjoit-

uutisia

tajaan, jolla olisi yhdistykseen ja se ihmisiin objektiivisempi näkökulma kuin omasta piiristä olevalta, kertoi Tuula Pukkila julkistamistilaisuuden vieraille.

Puheenjohtaja Nieminen painotti, että johtokunta valitessaan kirjoittajaksi ammatillaisen ilman sidonnaisuuksia yhdistykseen, myös avasi tien mahdollisimman objektiivisen tiedon kokoamiseen ja käsittelyyn ilman yhdistyksen sisältä tulevia painotuksia, muistikuvia ja luuloja.

- Kun kirja on nyt valmis ja moneen kertaan luettu, voi vain todeta kuinka moni asia ja erityisesti asioiden tausta onkin kirjassa paljastunut kovin erilaisiksi kuin vuosien käytäväkeskustelujen perusteella on antanut itsensä luulla, myöntää Rauno Nieminen hiukan hämillään itsekin.

Jukka Muiluvuori on kirjoittanut mm. Akavan, Yliopiston Apteekin, Suomen Konepäällystöliiton ja osan Vantaan historiaa. Hän on tällä hetkellä filosofian maisteri, mutta keskiluokkaa ja toimihenkilöliikettä käsittelevä laaja tohtorinväitöskirja valmistuu ihan lähiaikoina.

- Jukka on tehnyt myös ns. oikeita töitä mm. sahalla, palolaitoksella, vankilassa, atk-hommista ja toimihenkilöjärjestö TVK:ssa. Hän siirtyi jo 1980-luvun puolivälissä ammattimaiseksi historiikirjoittajaksi, kertoi Tuula Pukkila valitun historian kirjoittajan taustasta.

Polio tunnetaan huonosti, yhdistystoiminta ainutlaatuisista

Jukka Muiluvuori totesi, että kerätessään perustietoja nyt julkaistavaa kirjaa varten joutui pian toteamaan, että poliota tunnetaan huonosti. Hoitokeinoja ei ole, eikä suuristakaan 1800-luvun epidemioista löytynyt juurikaan tietoa. Hän epäili, että silloiset suuremmat epidemiat ja sodat veivät tilan poliolt. Kun poliorokote osoittautui tehokkaaksi, polion hoitaminen ja poliovammaisten hoito sairastumisen jälkeen jäi ilman tarvittavaa huomiota.

- Kiinnostukseni heräsi heti, sillä olen aina ollut innostunut vähemmistöryhmien tutkimisesta. On ollut myös kirjoittajalle etuoikeutettua tutustua sairauteen, jota tunnetaan niin vähän, mutta johon sairastuneet ovat tehneet korvaamatonta työtä omassa yhdistyksessään, vastasi Jukka Muiluvuori Jarkko Suomisen kysymykseen siitä, mitä Muiluvuori ajatteli ryhtyessään kirjoittamaan Polioinvalidit ry:n historiaa.

- Yhdistyksen toiminta suuntautui nopeasti kuntoutukseen, ja koska kuntoutuksen järjestivät nimenomaan poliovammaiset

Tällainen järjestötoiminta ei onnistuisi, jollei sille olisi todellista tarvetta, totesi tutkija Jukka Muiluvuori.

Se tapa, jolla vaikeasti vammautuneet ovat hoitaneet yhdistystämme, herättää suurta kunnioitusta sekä myötätuntoa heitä kohtaan, totesi puheenjohtaja Rauno Nieminen.

itse, ei sen sisältöä tai sinne pääsyä määritelty mistään ulkopuolelta, vaan kaikki lähti poliovammaisten omista toiveista ja tarpeista. Tämä toiminta on pitkälti viitoittanut tietä nykypäivän Kansaneläkelaitoksen kuntoutustoiminnalle, korosti Jukka Muiluvuori.

Yhtenä ainutlaatuisena ilmiönä hän otti esille jäsenten osallistumisinnokkuuden yhdistyksen vuosikokouksiin.

- Tämä kuvaa jäsenten tarvetta olla yhdessä ja tavata vuodesta toiseen.

Hän totesikin, että yhdistys on osoittanut tarpeellisuutensa jo sillä, että se on toiminut valtavalla määrällä vapaaehtoistyötä jo 55 vuotta ja koko ajan yhdistykseen liittyy uusia jäseniä. Muiluvuoren mukaan usein joidenkin taholta jopa väheksytyy vapaaajan toiminta on ollut yhdistyksen jäsenille ensiarvoisen tärkeää ja tukee sitä käsitystä, että yhdessä ololla ja vertaistuella on ollut valtava merkitys poliovammaisille, jotka ovat muuten tunteneet jääneensä ilman riittävää huomiota.

- Liikkuminen on paikasta toiseen on helpottunut, elintasomme on noussut, televisio on vähentänyt yleisötilaisuuksien tarvetta ja vammaiset on hyväksytty näkymään normaalissa arjessa, silti Polioinvalidit ry:n tapahtumat keräävät vuosittain satoja poliovammaisia yhteen. Jäsenyys ei siis varmasti ole mennyt hukkaan, vaan on tarjonnut jotakin korvaamatonta, vastasi Jukka Muiluvuori kysymykseen onko Polioinvalidit ry osoittanut tarpeellisuutensa.

Kirja omille lapsille ja lapsenlapsille

- Tämä kirja kertoo siitä, mitä polio on ja mitä se on tuonut mukanaan ihmisten elämään. Se kuvaa sitä, millaisessa ajassa ja yhteiskunnassa yhdistystä perustettaessa ja sen alkuvuosina elettiin, millainen oli sosiaaliturvamme taso silloin. Kirjan tekijä on oivalla tavalla tuonut kulloisenkin asian tai tapahtuman osalta esille myös sen aikaisen yhteiskuntarakenteen. Uskon, että tämä auttaa lukijaa ymmärtämään miksi jokin asia on tehty juuri näin, totesi yhdistyksen puheenjohtaja Nieminen kutsuvieraille

Hän ilmoitti ostavansa kirjan jokaiselle lapselleen ja lapsenlapselleen, koska siitä he voivat tutustua siihen maailmaan, jossa polio sairastaneet ovat eläneet ja millaista on olla poliovammaisen. Samalla hän toivoi, ettei kirja herätä tunnetta, että Polioinvalidit ry on nyt työnsä tehnyt.

- Toivottavasti jaksamme ponnistella eteenpäin yhdessä jatkossakin, sillä meillä poliovammaisilla on täysi oikeus odottaa, ettei meitä unohdeta, vaan meille taataan mahdollisuudet yhdenvertaiseen ja itsenäiseen elämään jatkossakin.

Teksti BO

Kuvat AK

Suomen Poliohuolto ry:n sääntömääräinen vuosikokous

Suomen Poliohuolto ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään:

Lauantaina 14.05.2011 klo 14.00

Ruskeasuon koulussa Tenholantie 15, Helsingissä.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 11 §:n määräämät asiat.

Yhdistys tarjoaa kokoukseen osallistuville lounaan klo 13.00 alkaen. Lounaalle osallistuvien tulee ilmoittautua toimistolle puh. (09) 6860 990 tai sähköpostitse kirsti.paavola@polioliitto.com viimeistään 05.05.2011 mennessä.

Tervetuloa Hallitus

Suomen POLIO liitto ry

SUOMEN POLIOLIITTO RY

Toimisto/Poliolehdien toimitus: Kumpulantie 1 A 6 krs., 00520 Helsinki
Puhelin: 09-6860 990
Fax: 09-6860 99 60
Sähköposti: birgitta.oksa@polioliitto.com
www-sivut: www.polioliitto.com
Pankki: Sampo 800015-70432857

POLIOINVALIDIT RY

Toimisto: Kumpulantie 1 A 6 krs.00520 Helsinki
Puhelin: 09-6860 990
Fax: 09-6860 99 60
Sähköposti: kirsti.paavola@polioliitto.com
www-sivut: www.polioliitto.com
Pankki: Sampo 800013-222875

SUOMEN POLIOHUOLTO RY

Toimisto: Kumpulantie 1 A 6 krs. 00520 Helsinki
Puhelin: 09-6860 990
Fax: 09-6860 99 60
Sähköposti: leo.hanninen@pp1.inet.fi
www-sivut: www.polioliitto.com
Pankki: Sampo 800017-287221

Polioinvalidit ry:n sääntömääräinen vuosikokous

Polioinvalidit ry:n sääntömääräinen vuosikokous aika:

Lauantaina 16.04.2011 klo 12.00

Valkea Talo, auditorio Ilkantie 4, 00400 Helsinki

Kokouksessa esillä: yhdistyksen sääntöjen (8§) vuosikokoukselle määräämät asiat

Ennen kokousta, alkaen klo 11.30- kahvitarjoilu, lounas n. klo 15.00.

Kokous jatkuu tarvittaessa ruokailun jälkeen.

Lounaasta peritään 10 €:n suuruinen maksu. Maksun voi suorittaa yhdistyksen tilille Sampo 800013-222875. Lounaan voi maksaa myös osastolle, joka kerää maksut yhteiskuljetuksen aikana.

Kokousjärjestelyjen ja ruokailun onnistumiseksi pyydämme ystävällistä etukäteisilmoittautumista 01.04.2011 mennessä toimistolle puh. 09-6860990 tai sähköpostitse kirsti.paavola@polioliitto.com.

Ilmoittautumisen yhteydessä voitte myös kertoa mahdollisesta erikoisruokavaliosta.

Vuosikokousaineisto jaetaan kokouspaikalla. Mikäli haluatte vuosikokousaineiston etukäteen postitettuna kotiinne, voitte tilata sen puhelimitse 09-6860 990 tai sähköpostitse kirsti.paavola@polioliitto.com.

Aineistot julkaistaan vuosikokouksen hyväksymässä muodossa Poliolihtessä 2/2011.

Tervetuloa päättämään yhteisistä ja tärkeistä asioista!!

Polioinvalidit ry Johtokunta

Koulutettu hieroja

Jenni Pihkola

Valmistunut 2009 Suomen Urheiluhierojaopistosta.

**Klassinen -ja urheiluhieronta
Intialainen päähieronta
Jumppa -ja venyttelyohjeet
Lahjakortit ja yrityskäynnit**

**p. 044 260 5525
Sillankorvankatu 21, 2kr
05800 Hyvinkää**

Hankintalaki

Hankintalain voimaantulon jälkeen valtaosa kunnallisista sosiaali- ja terveyspalveluhankinnoista ovat tulleet julkisina hankintoina kilpailutettavaksi. Tämän päivän termi on siis vammaispalveluasiossakin kilpailuttaminen. Kunnissa kilpailutusta käytetään myös vaikeavammaisten asumispalvelussa.

Vammaispalvelulain mukaan palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaalle jokapäiväiselle suoriutumiseksi. Palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut on säädetty siihen oikeutetulle vaikeavammaiselle maksuttomiksi.

Surkein tapaus asumispalvelujen kilpailuttamisesta, mitä olen kuullut on sellainen, missä kilpailutuksen myötä tarjouksen voitti palvelujen tuottaja, joka oli ostanut juuri käytöstä poistettun sivukylän koulun. Etäisyys asumiskeskukseen oli 15 km. Sisäänkäynnissä paljon rappuja. Vessan ovet pyörätuolin käyttäjälle liian kapeat. Moottorisahamies kävi levittämässä oviaukon, kun kerkesi. Varmaan huoneet olivat ilmavia kuten ennen vanhaan koululuokat olivat.

Kunta päätti ostaa sieltä asumispalvelut, kun se oli halvin. Eli on päädytty takaisin viime vuosisadan alun päätöksentekoon. Se saa hoidokin, joka huutokaupalla suostuu hoitamaan halvimmalla.

Kilpailutus

Kilpailutus tuo muitakin ongelmia. Tarjouksien palveluhintaa vyyrytetään alaspäin sisällyttämällä ateriapalveluiden vuorokausihintaan aterioiden valmistamiseen liittyviä kustannuksia. Tarjottujen asuntojen kokoja pienennetään niin, etteivät ne sovellu vaikeavammaiselle ja hänen apuvälineilleen. Asuntojen kuukausivuokriin sisällytetään kuluja yhteistiloista, oleskelutiloista, pesu- ja saunatiloista.

Suurin ongelma tulee olemaan nimenomaan vaikeavammaisten kohdalla. Kilpailutuksessa ei kyetä arvioimaan vaikeavammaisen asiakkaan yksilöllistä avuntarvetta. Yksilölliset apuvälineet ja hoitotarvikkeet kuuluvat edelleen terveydenhuollon kustannettavaksi eikä niitä saa sisällyttää palveluasumisen kustannusten piiriin. Mahdollinen jako, vaikkapa kolmeen, hoitoluokkaan ei takaa vaikeavammaiselle hyvää palvelua. Tulee muistaa, että palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut on säädetty siihen oikeutetuille vaikeavammaisille maksuttomiksi.

Hankintalaki sinänsä on hyvä, mutta kun kunnallisten päätösten hankintapäätökset pääasiassa tehdään pelkästään hinnan perusteella, ollaan inhimillisten palvelujen tuottamisessa menemässä metsään.

Tulisikin vakavasti pohtia sitä, että hankintalain mukainen kilpailutuspakko poistettaisiin kokonaan sosiaali- ja terveyshuollon toimista.

Call Centerit

Yhä enenevässä määrin lisäantyyvät virastojen valtakunnalliset puhelinpalvelut. Soitin viime viikolla postin numeroon kysyäkseen paljonko maksaa 100 kappaleen postimerkkilaatikko. Soitto eteni seuraavasti: paina 0=lomaosoitteen muutos, paina 1 = osoitteen muutos, paina 2 = lähetyksen seuranta, paina 3 = muu kysymys. Numerossa 3 vastaaminen kesti 6 minuuttia. Ensimmäinen neuvoja ei tiennyt asiasta, käänsi seuraavalle, joka vastasi 4 minuutin kuluttua. Asia selvisi, mutta vastauksen saaminen kesti yli 10 minuuttia. Muistan vanhoja hyviä postivirkamiesaikojani. Silloin asiakas sai vastauksen alle minuutissa, jos en itse tiennyt, niin kysyin vieressä olevalta. Ja mikä parasta: kaikki samaan aikaan. Olenko- han tulossa vanhalla iällä liian vaativaksi. Tulee muistaa Postin mainos ” 75 v ja liikuntavammaisille, posti kotiovelle ”. Täytyy jäädä odottamaan.

Hiihtolomaviikkomme

Hiihtolomaviikon vitsi; Kaksi mummoa meni mustikkaan, toinen ei mahtunut. Mamman kirjavarastosta löytyy lehtiä ja kirjoja joka lähtöön. Yksi suosituimmasta kirjasta on ilman muuta vitsikirja Kilon Poliisi. Kirjaa käydään yhdessä aina läpi. Kerran kysyin veljeksiltä, että miten he ovat kiintyneet näihin vitsikirjoihin. Selitys oli se, että aina salibandyjoukkueen pelimatkoilla aika kulutetaan vitsejä kertoen ja kysyen. Siinä kuulemma unohtuu jännittää tulevaa peliä ja kaikilla on pelimatalla hauskaa.

Myös nyt hiihtolomaviikolla yksi veljeksistä keksi alkaa tekemään kirjaa. Nimeksi tuli; ” Lue niin tiedät ”. Kirjaan tuli viisi sivua asiaa. Kirjassa kerrottiin nuoremman veljen kauppat-kasta suklaata ja karkkia ostamasta. Rahat loppuivat kesken. Ei hätää, raha-automaatti oli lähellä ja siitä nuorimies sai lisää rahaa ja sai ostettua sitten kaikki haluamansa karkit. Eli kirjalla oli onnellinen loppu.

Hiihtolomaviikko oli sitenkin erikoinen, että talomme päätyyn oli pihanputsaaja kasannut traktorilla lähes kolmen metrin korkuisen lumivuoren. Siitä oli hyvä lasketella. Ihan lähivuori siis. Tosin sanoin, että valitettavasti se kyllä sulaa Juhannukseen mennessä.

Kaikkea hyvää ja onnellista kevättä Teille kaikille! Kuten sanoin veljeksille sanon myös teille. Älkää surko, kyllä se lumi varmasti häipyy Juhannukseen mennessä.

Jussi

uutisia

Edunvalvontaa

Suomen Poliohuolto tenttasi kansanedustajaa

Suomen Poliohuoltoon yhdistetään tavallisimmin jäsenille suunnattu lomailutoiminta eikä yhdistyksen suorittama edunvalvontatyö saa juurikaan julkisuutta.

- Olisikohan niin, että edunvalvonta ja siihen liittyvät työt jäävät tiedotuksessa muiden jäsenille suunnatuista palveluista tiedottamisen jalkoihin? Edunvalvonnassa saavutamme äärimmäisen harvoin suoria, konkreettisia tuloksia, joita sitten voisimme esitellä jäsenille, aprikoi Suomen Poliohuolto ry:n puheenjohtaja ja Suomen Polioliiton varapuheenjohtaja Leo Hänninen.

Voimaa yhteistyöstä

Hän myönsi, että enemmänkin pitäisi kertoa myös niistä lukuisista tapaamisista, kirjelmistä ja yhteydenotoista, joita poliiojärjestöjen luottamushenkilöt ja työntekijät vuoden aikana hoitavat pyrkiessään tekemään mahdollisimman tehokasta edunvalvontatyötä.

- On otettava huomioon myös se tosiasia, että resurssimme eivät ole rajattomia. Teemme tätä työtä oikeastaan hyvin pienellä joukolla. Onneksi tämän päivän vammaisjärjestötyössä tehdään paljon yhteistyötä eri järjestöjen kesken. Vaikuttaminen yhdessä kaikkia vammaisia koskevilla asioilla on käytännössä toimivampi ja tehokkaampi tapa muistuttaa päättäjiä asioistamme.

Suomen Polioliiton kautta myös Suomen Poliohuolto on mukana valtakunnallisessa vaikuttamistyössä. Polioliitto puolestaan kuuluu mm. Vammaisfoorumiin, joka vuonna 2010 antoi 40 lausuntoa sosiaali- ja terveydenhuollon lakiesityksiin ja oli 9 kertaa kuultavana asiantuntijana valiokunnissa ja ministeriöissä.

Kansanedustaja tentattavaksi

Yksi Suomen Poliohuollon edunvalvontatyön keinoista on tavata kansanedustajia.

- Näin yritämme vaikuttaa suoraan lainsäädäntötyöhön ja tehtäviin päätöksiin, kertoo Leo Hänninen.

Poliohuolto olikin kutsunut kansanedustaja Arja Karhuvaaraan toimistolleen yhdistyksen hallituksen vieraaksi.

- Tarkoituksena oli saada viestitettyä muutamista poliovammaisten kohtaamista ongelmista Arja Karhuvaaralle, joka on

Suomen Poliohuolto ry:n hallitus tenttasi kansanedustaja Arja Karhuvaaralta miksi vammaispalvelulakia voidaan vieläkin soveltaa kunnissa niin monin eri tavoin?

Arja Karhuvaara.

mm. sosiaali- ja terveysvaliokunnan, pohjoismaisen vammaispoliittisen neuvoston ja Invalidisäätiö Ortonin hallituksen jäsen, kertoo Hänninen niistä syistä, miksi juuri Arja Karhuvaara oli tällä kertaa valittu Poliohuollon kohdehenkilöksi.

Suomen Poliohuolto ry:n hallituksen ja kansanedustaja Arja Karhuvaaran välille virisikin vilkas keskustelutuokio, jossa kä-

siteltiin monia poliovammaisten hoitoon ja kuntoutukseen liittyviä epäkohtia.

Keskustelun aikana ei voitu välttyä kysymykseltä siitä, miksi Suomessa on kolme poliiojärjestöä. Arja Karhuvaara kannattaa mallia, jossa suomalaiset kansanterveys- ja vammaisjärjestöt yhdistyisivät suuremmiksi yksiköiksi ns. sateenvarjomallilla.

Suomen Polioliiton toiminnanjohtaja Birgitta Oksa pyrki selventämään valittua organisaatiomallia ja siihen johtaneita syitä. Hän totesi mm., että nykyisestä, toimivaksi osoitettuneesta mallista on sovittu yhteistyössä paitsi järjestöjen myös Suomen Polioliiton päärahoittajan Raha-automaattiyhdistyksen kanssa.

- Yleistöiminnan päällekkäisyydet on pystytty hyvin karsimaan ja kumpikin jäsenjärjestö on saanut tilaa toteuttaa toimintaansa omista lähtökohdistaan ja painottaa omalle yhdistykselleen tärkeitä asioita. Toki joku toinenkin malli olisi voinut toimia yhtä hyvin, mutta vuonna 1995, jolloin Suomen Polioliitto perustettiin, tähän malliin löytyi edellytykset.

Keskitetty malli takaisin?

Järjestöpolitiikasta siirryttiin nopeasti kuntoutuksen ja vammaispalvelulain kysymyksiin. Arja Karhuvaara myönsi, ettei julkinen terveydenhuolto hoida tehtävään-

uutisia

sä yli 65-vuotiaiden kuntouttajana. Kelan valtuutettuna hän penäsi tietoja siitä miksi poliovammaiset eivät hae riittävästi Kelan poliokursseille? Asiasta syntyikin tiukka keskustelu, koska Polioliiton saamien palautteiden mukaan hakijoita on, mutta he eivät ole saaneet hyväksytyä kuntoutuspäätöstä.

- Tässä taitaa sama taho ensin hylätä kuntoutushakemukset ja sitten todeta, ettei kuntoutusta tarvita, kun ei ole kuntoutukseen hakeutuviakaan, todettiin järjestön puolelta.

Arja Karhuvaara kertoi uudesta suunnitella olevasta mallista, jossa joillekin sairusrühmille luodaan 2-4 osaamiskeskusta eri puolille maata. Hänen mielestään tällainen malli, jossa myös polioon liittyvä tietotaito keskitettäisiin muutamaan hoitoyksikköön, saattaisi tulla kysymykseen. Hän lupasi omasta puolestaan tukea hanketta. Poliiojärjestöjen toimintamalliksi valittiin polioprojektin yhteydessä hajautettu järjestelmä, jossa tietoa poliosta ja polion myöhäisoiroista pyritään jakamaan paikallistason hoitoyksiköihin. Silloin toiveet ruotsalaiseen strategiaan pohjautuvista polioklinikoista ja -yksiköistä tyrmättiin niin terveydenhuollon toteuttajien kuin rahoittajienkin puolelta.

- Toki Suomen Polioliitto tulee lähestymään sosiaali- ja terveysministeriötä ja Kansaneläkelaitosta ja käymään keskustelua siitä, olisiko erillisillä polion osaamiskeskusilla mahdollisuuksia ja saavutettaisiinko niillä tuloksia. Tosiasiaan on, että poliosta ja polion myöhäisoiroista ei ole riittävästi tietoa terveydenhuollossa. Ei, vaikka olemme tiedottaneet sinne kaikilla niillä resursseilla, joita meillä on, vastasi Leo Hänninen, kun häneltä kysyttiin poliiojärjestöjen kantaa uuteen ehdotukseen.

Keskustelussa Suomen Poliohuolto ry:n hallituksen ja kansanedustaja Arja Karhuvaaran välillä tuotiin esille monia yksittäisiä tapauksia, joissa mm. vammaispalvelulakia tulkitaan ja toteutetaan kunnissa tavalla, joka vesittää lain tavoitteet. Kysymys siitä, miksi kuntia ei rangaista lain hengen tai jopa lain kirjaimen vastaisesta toiminnasta jäi ilman vastausta.

Teksti ja kuvat: BO

Kuntoutuksen palveluntuottajaa voi hakea verkossa

Kuntoutuksen hakija voi nyt itse etsiä Kelan verkkosivuilta sopivaakuntoutuspalvelun tuottajaa.

Kelan verkkosivuilla <http://www.kela.fi/kuntoutus> on avattu uusi kuntoutuksen palveluntuottajien hakupalvelu. Se sisältää tiedot palveluntuottajista, joilla on oikeus antaa Kelan järjestämää kuntoutusta ja jotka ovat antaneet suostumuksen tietojensa näyttämiseen.

Palvelu helpottaa kuntoutuksen hakemista, kun tiedot palveluntuottajista ovat keskitetysti saatavilla. Asiakas voi nyt helpommin vertailla eri palveluntuottajia ja heidän antamia palveluja ja löytää niistä itselleen sopivimman vaihtoehdon.

Jos asiakas etsii esimerkiksi aikuisten kuntoutuspsykoterapeuttia Tampereen alueelta, palvelu tarjoaa nähtäväksi 113 terapeutin yhteystiedot. Jos taas on hakeutumassa ammatillisena kuntoutuksena tehtävään kuntoutustarveselvitykseen, vaihtoehdoiksi löytyy kolme kuntoutuslaitosta.

Hakupalvelu näyttää Kelan ammatillista, harkinnanvaraista ja vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta sekä kuntoutuspsykoterapiaa antavien palveluntuottajien perustiedot. Näitä ovat nimi, puhelinnumero, sijainti, sähköposti ja www-sivujen osoitteet, kielitaito, kommunikaatiokeinot sekä tarjolla olevat kuntoutusmuodot.

Lisäksi palvelussa näytetään kuntoutusmuotoa tarkentavia tietoja. Esimerkiksi terapeutoista tarkennetaan terapialaji, kuten yksilö- ja ryhmäterapia. Palvelusta on linkkejä sekä Kelan verkkosivuille että palveluntuottajien omille sivuille.

Kela hankkii järjestämänsä ja korvaamansa kuntoutuspalvelut yksityisiltä palveluntuottajilta tarjouskilpailujen perusteella. Kela ostaa laitos- ja avomuotoisia kuntoutuspalveluja noin 200 palveluntuottajalta ja vaikeavammaisten avoterapiakuntoutuspalveluja noin 3 000 palveluntuottajalta. Kuntoutuspsykoterapeutit hyväksytään pätevyyshakemusten mukaisesti. Kelan palveluntuottajarekisterissä on noin 2700 kuntoutuspsykoterapeuttia.

uutisia

Pieni ele –keräyksen kuntavastaavien koulutus

Keräyshistoriaa

Lipaskeräys on aloitettu jo Suomen ensimmäisissä eduskuntavaaleissa 1907. Tällöin kustantaja Werner Söderström käynnisti vaalikeräyksen kirjeellä. Vaalien yhteydessä järjestettiin keuhkotaudin eli tuberkelin hoitoa tukevaa keräystä. Vuoteen 1988 vammaisjärjestöt hoitivat vaalikeräystä, koska vammaisten oli vaikea kulkea keräämässä esim. oivilta. Vuonna 1988 myönnettiin keräyslupa ns. kansanterveysjärjestöille. Nykyisessä muodossaan keräys on toiminut vuodesta 1991. Mukana on 18 vammais- ja terveysjärjestöä. Suomen Polioliitto on mukana kolmatta kertaa.

Keräyksen nimenmuutos

Keräyksen nimi muutettiin Pieni ele –keräykseksi syyskuussa 2010, koska TNS Gallupin mukaan vaalikeräys nimi yhdistettiin virheellisesti politiikkaan. Nimellä halutaan kuvata paremmin keräyksen tarkoitusta ja järjestöjen yhteistyötä vammais- ja terveysjärjestöjen hyväksi. Nimi kuvastaa sitä, miten pienet asiat voivat pelastaa jonkun päivän.

Tänä vuonna ensimmäinen koulutus

Etelä-Suomen alueen kuntavastaaville järjestettiin helmikuuisena lauantaina Helsingissä Hengitysliitto Helin tiloissa päivän mittainen pilotikoulutus. Paikalla oli noin kolmekymmentä kuntavastaavaa. Koulutus koettiin hyväksi ja samanlaisia tultaneen järjestämään tulevina vuosina myös muualla.

Meitä poliolaisia mukana oli kolme henkilöä: Heikki Heinonen Nastolan kuntavastaava, Kaarina Lappalainen Polioliiton edustajana ja itse Kaarinan kuntavastaavana. Koulutuksen järjestelyistä vastasi keräystoimikunnan palkkaama projektityöntekijä.

Keräystuoton jakaminen

Keräystotosta lähes puolet jää paikalliselle tasolle. Poliojärjestön osuus on puolet pienempi kuin muiden, koska Suomen Polioliitto ei ole vielä hyväksytty täysivaltaiseksi jäseneksi. Kulut ovat noin 10% keräystuotosta. Keräysmateriaalin tuottaminen ja postitus kuntiin muodostavat suurimman kulun.

Lipasvahdit

Lipasvahti on keräyksen sielu. Kerääjien piti saada merkiksi huivi, mutta kerääjien

määrä on noin 13000 ja näin suurta huivitilausta ei pystytty hankkimaan. Lipasvahdit saavat rintaansa uudenmallisen Pieni ele rintamerkin. Lipasvahdin tärkein tehtävä on olla ystävällinen ja kiittää jokaista lahjoittajaa.

Uudenmalliset lippaat

Koko keräyksen ilme on muuttunut. Lippaatkin ovat uudistuneet. Ne ovat pienempiä ja siten myös helpompia kantaa. Tänä vuonna voi ensikertaa tehdä lahjoituksen myös tekstiviestinä. Ohjeet siihen löytyvät lippaan yhteydestä. Teemana on "Auttamisen alkaa läheltä"

Teksti ja kuvat
Riitta Nissilä

• hodin pienet muutostyöt
• apuvälineasennukset ja -myynti

- ❖ Teemme esteettömyyskartoituksia
- ❖ Kotikäyntejä
- ❖ Apuvälineiden asennus, korjaus, huolto ja myynti

Aulis Karonen / A. Karonen T:mi, puh. 0400 906774
sähköposti: aulis.karonen@pp.inet.fi, www.akaronen.fi

Riitta Nissilä Varsinais-Suomesta, Heikki Heinonen Lahdesta ja Kaarina Lappalainen Pääkaupunkiseudulta toivovat, että mahdollisimman moni osallistuisi Pieni Ele-keräykseen sekä lahjoittajana että erityisesti lipasvahdina. "Tervetuloa mukaan rintamaan".

uutisia

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry – uusi valtakunnallinen järjestö kokoaa kentän

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry, Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto ry (STKL) ja Terveysturvan edistämisen keskus ry (Tekry) perustivat 24.1.2011 uuden valtakunnallisen keskusjärjestön **SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n**. Perustajajärjestöt ovat merkittäviä alansa vaikuttajia. Niillä on jäseninä yhteensä yli viisisataa valtakunnallista ja alueellista järjestöä, yhteisöä ja kuntaa. STKL, Tekry ja YTY siirtävät omat toimintansa 1.1.2012 SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry:lle.

SOSTE kokoaa sosiaali- ja terveysalan vaikuttamistoimintaa ja asiantuntemusta yhteen. Se pystyy nykyistä paremmin ja laajalaisemmin toimimaan sosiaali- ja terveyspoliittisena vaikuttajana ja asiantuntijana,

vahvistamaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytyksiä, tukemaan kansalais-toiminnan kehittymistä sekä järjestöjen ja muiden tahojen yhteistyötä.

Uuden järjestön keskeisiä tehtäviä ovat yhteiskunnallisen tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden toteuttaminen sekä ihmisten osallistumismahdollisuuksien parantaminen päätöksenteossa. SOSTE edistää sosiaalista hyvinvointia ja terveyttä sekä vahvistaa sosiaali- ja terveysjärjestöjen mahdollisuuksia toimia ihmisten parhaaksi.

SOSTEn tavoitteena on olla kansallisesti ja alueellisesti vahva toimija järjestöjen, valtion, kuntien ja elinkeinoelämän laajoissa verkostoissa. Sillä on myös kansainvälistä toimintaa.

Järjestöt ovat merkittävä voimavara ja yhteisöllisyyden rakentaja yhteiskunnassa. Suomessa toimii lähes 9 000 sosiaali- ja terveysjärjestöä, työntekijöitä niissä on noin 36 000 ja lähes miljoona ihmistä on mukana vapaaehtoisina, vertaistoimijoina ja järjestöaktiiveina. Sosiaali- ja terveysjärjestöissä toimivien vapaaehtoisten työpanos vastaa 21 000 henkilötyövuotta.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n puheenjohtajaksi valittiin Suomen Sydänliiton pääsihteeri Tor Jungman ja varapuheenjohtajaksi Suomen Syöpäpotilaat ry:n toiminnanjohtaja Leena Rosenberg-Ryhänen.

Vaalikeräys on nyt Pieni ele

Liity rintamaan Facebookissa.

TERVETULOAA MUKAAN RINTAMAAN

Auttaminen alkaa läheltä.

Keräys vammais- ja terveysjärjestöjen hyväksi äänestyspaikoilla 17.4., ennakköäänestyspaikoilla 6.–12.4. sekä mobiilikeraus 1.–14. huhtikuuta. Katso lisää osoitteesta www.pieniele.fi.

ele
PIENI KERÄYS KOTIMAAN VAMMAIS- JA TERVEYSTYÖLLE

uutisia

Yhdessä tekemistä Pohjanmaalla

Tätä kirjoittaessa on jo tammikuun loppu. Kevät on tullut jo näyttämään näille korkeuksille, vaikka se takatalvi tulee kuitenkin. Mutta nyt aurinko on paistanut ja vähän myrskynnytkin. Liukasta riittää... kuinkahan tästä taas selvitään?

Me Pohjanmaan poliitit kokoonnuttiin "pikkujoulun merkeissä" tammikuun alkupuolella. Tämä jo perinteeksi muodostunut tapahtuma houkutti mukaan parikymmentä henkilöä.

Tapahtumapaikkana toimi Hotelli Lakeus Seinäjoella. Puitteet sopivat liikuntarajoitteisille ja henkilökunnan auttamishalu kiitettävää.

Aholan Pirkko toivotti meidät lämpimästi tervetulleiksi, ja vaikka jouluruokia ei syöty eikä joululauluja laulettu, niin yhteinen tapaaminen oli vähintäänkin yhtä mukavaa kuin perinteisissä pikkujouluissa: kerrottiin kuulumiset ja vitsit hyvän ruuan ja punaveden kera.

Hyvää kevättä kaikille!

Teksti: Anne Niemi

Kuvat: Veikko Hemminki

Polioinvalidit ry:n Pohjanmaan osasto toimii laajalla aluella, joten kun sitten kokoonnutaan yhteen, niin juttua ja tarinaa riittää. Yhdessä tekeminen on juhlaa.

Vammaisten neljäs valtakunnallinen kuvataidenäyttely vuonna 2011 Turussa

Wäinö Aaltosen Seura järjestää neljännen Vammaisten valtakunnallisen kuvataidenäyttely VAKU:n Turussa 23.8. – 2.9.2011. Näyttelyn yhteistyökumppanit ovat Turun Yliopisto, Suomen Invalidiliitto, sen virolainen sisarjärjestö Eesti Liikumispuudega Inimiset Liit ja Turun Seudun Invalidit. Näyttely järjestetään Turun yliopiston esteettömissä tiloissa. Näyttelyyn liittyvät vammaisten kuvataidetta käsittelevä seminaari ja yhteistyö Turussa järjestettävien Invalidien kulttuuripäivien kanssa. Näyttelyn teema on 'Arki!'.

VAKU –projekti käynnistyi vuonna 2008 järjestetyllä keskusteluforumilla Turussa, jossa pidettiin samana vuonna ensimmäinen kuvataidenäyttely.

Näyttelyiden suosio ja niiden saama julkisuus ovat kasvaneet koko ajan ja tätä kautta vammaisten kuvataide on saanut osakseen ansaitsemaansa huomiota, minkä totesi mm. opetusministeri Henna Virkkunen Jyväskylän näyttelyn avajaispuhujana. Turun näyttelyn ominaispiirteitä ovat laajentunut järjestöyhteistyö Invalidiliiton kanssa ja näyttelyn kansainvälistyminen Viron suuntaan sekä ensimmäisen kerran siihen sisältyvä valokuvanäyttely. VAKU –näyttelyn jury, Jan Kenneth Weckman, valitsee näyttelyyn osallistuvien keskuudesta Vuoden 2011 vammaistaiteilijan, joka saa Anne ja Rauno Puolimatkan säätiön lahjoittaman 2000 euron stipendin.

Wäinö Aaltosen Seura on iloinen ja tyytyväinen VAKU –projektin etenemiseen ja näyttelyiden suosion kasvamiseen, mikä osoittaa vammaisten kuvataiteen merkityksen. Tähänastinen toiminta on käynnistänyt myös tärkeän yhteistyön Jyväskylän ja Turun yliopistojen kanssa. Yhteistyön avulla on mahdollisuus käynnistää kuvataiteen tutkimus- ja koulutustoimintaa tukemaan ja kehittämään vammaisten kuvataideharastusta.

Keskisuomalaisen haastattelussa Hilkka Huotari ja Wäinö Aaltosen Seuran puheenjohtaja ja VAKU-projektin projektivastaava Tero Viljanen.

Näyttelyn yleisohjeet

Jokaisen tekijän pitää liittää teosten mukana erillinen tiedote, josta ilmenee tekijän tai omistajan nimi ja osoite, johon työt palautetaan, sekä sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Myös teosten nimi ja tekniikka liitetään samaan yhteyteen. Teosten hinnat luvutaan, koska kyseessä on myyntinäyttely. Provisiota ei peritä. Voit osallistua näyttelyyn, vaikka et haluaisikaan myydä teostasi.

Teosten vakuuttaminen jää jokaisen tekijän tai omistajan vastuulle. Palautusten vakuuttamiseksi tulee ilmoittaa teosten arvo, josta työt vakuutetaan palautuksen ajaksi postissa. Taideteokset palautetaan näyttelyn jälkeen annettuun osoitteeseen postiennakolla.

Kuvataidenäyttelyn erillisohjeet

Jokainen osallistuja voi lähettää näyttelyyn korkeintaan kolme teosta. Teosten suurin koko saa olla 45 cm x 60 cm. Teosten tulee olla perillä Turussa viimeistään **1.8.2011**. Osoite on:

Wäinö Aaltosen Seura ry
Honkaistentie 68
20900 TURKU

Lisätietoja saa näyttelyn kuraattori Hilkka Huotarilta, puh. 0500-936 767 tai tiedottaja Paula Kairiselta, puh. 02-230 1680.

Valokuvanäyttelyn erillisohjeet

Teosehdotusten tulee olla digitaalisessa muodossa. Myös diat, negatiivit tai valmiit teokset toimitetaan arvioitaviksi vain digitoituina. Jokainen osallistuja voi ehdottaa enintään (5) viittä eri kuva-aihetta. Kuvien suurin koko saa olla enintään 45 x 60 cm. Ehdotettujen kuvien tulee olla jpg –muodossa nk. näyttökuvina. Kuvat toimitetaan sähköpostilla osoitteeseen: info@kairirkkonen.net 15.5.2011 mennessä. Lähettäjän on hyvä varmistaa kuvien perille saapuminen erillisellä viestillä.

Valittujen töiden tekijöitä ohjeistetaan myöhemmin tarkemmin vaatimuksista, vedosten koosta jne.

Taiteilija vastaa itse kuvien vedostus- ja kehitystyöstä sekä töidensä lähettämisestä Wäinö Aaltosen Seuraan (katso osoite edellä) 15.8.2011 mennessä. Lisätietoja voi tarvittaessa kysyä näyttelyn kuraattori Kai Tirkkoselta, puh. 045-6709 220.

Osallistumismaksu

Osallistumismaksu **10 euroa/osallistuja** maksetaan Wäinö Aaltosen Seuran tilille 571 161 – 212 7424. Vammaisjärjestöjen toivomme tukevan näyttelyä sopivaksi katsomallaan summalla.

Kuva H. Huotari

apuvälinetietoa

Esteettömyys elämän ehto(o)na

Keväällä 2009 muutamme Nurmi-järven Rajamäelle tyttäreemme talon yhteyteen, johon olin suunnitellut esteettömyyskriteerit täyttävän laajennusosan.

Olimme asuneet 29 vuotta Vantaan Hämeenkylässä, rinnetyyppisessä 2-kerroksisessa omakotitalossa, jossa sauna- ja pesutilat olivat alakerrassa ja ovet liian kapeita pyörätuolilla liikkumiseen. Olin tosin saanut kunnalta käyttööni istuintyyppisen porrashissin, josta olikin suuri apu liikkumisessa kerrosten välillä. Sekin oli kuitenkin vain osaratkaisu liikumisongelmiini pidemmällä tähtäimellä.

Tavoitteena esteetön koti

Mielessäni alkoikin kypsyä ajatus vammaisystävällisemmän asunnon hankkimisesta. Kun tyttäreemme sitten miehensä kanssa ehdotti, että rakentaisimme oman asuinsiiven heidän talonsa jatkeeksi, ratkesi asuntohankeemme siten kaikin puolin hyvin. Tonttikin on iso ja tasainen pyörätuolilla liikkumiseen.

Suunnittelussa lähdin siitä, että kaikkien tilojen tuli olla pyörätuolilla saavutettavissa, ulko-ovet 90-100cm, sisäovet 80cm ja lämpöeristetyt lasiliukuovet olohuoneen ja eteis-/viherhuoneen välille.

Tuulikaapit jätin suunnitelmista pois hankalina käytön kannalta. Niiden sijaan valitsin ulko-oviksi ns.termo-ovet, jotka täyttävät matalaenergiatalon vaatimukset, samoin kuin muutkin rakenneratkaisut. Sauna- ja pesu-/kodinhoitotilojen latti-

at päällystettiin Altro-matolla. Pesuhuoneesta terassille johtavan oven kynnyks jätettiin vain muutaman sentin korkuiseksi, samoin kuin muidenkin ulko-ovien. Terassilta rakennuksen päädyn ympäri pääovelle tehtiin laattakäytävä kulun helpottamiseksi. Sieltä pääsee helposti autotallirakennukseen, jonka tyttäreni oli rakennuttanut jo pari vuotta aikaisemmin laatimieni piirustusten mukaan kahdelle autolle askartelutiloineen.

Henkilönostimella lauteille

Saunaan olin jo suunnitteluvaiheessa varannut tilan henkilönostimelle, jonka hankkimiseen tulikin tarvetta jo vuoden kuluttua. Punnertaminen lauteille kun alkoi käydä yhä työlämmäksi. Mielessäni oli suunnitella käsi käyttöinen nostin, jonka toimi laitteena olisi nestetunkki ja jonka voisi helposti siirtää paikasta toiseen.

Satuin sitten näkemään rautakaupassa moottoripyörän huoltopukin ja päässäni ”syttyi kynttilä”. Siinäpä ”oikotie onneen” kuten sanotaan. Laitteen nostokorkeus osoittautui kuitenkin liian pieneksi.

Aloin etsiä sopivampaa mallia ja löysin sellaisen IKH:n (Isojoen Konehalli Oy) Vantaan myymälästä. Laite oli tukeva rakenteinen ja siinä olisi nostokapasiteettia riittävästi (50-100 cm). Sivuttaistukea lisäsimme hitsaamalla etutassuihin poikitaistuen. Takatassuihin laitoimme pyörät siirtämisen helpottamiseksi.

Istuimeksi asensimme muovisen puutarhatuolin, josta katkaisimme jalat pois. Kun tunkin paineenpoistiventtiiliin laitoimme vielä jatkovarren, oli nostin valmis ”sisäänajoon”. Hyvin tuntui toimivan eikä muovinen istuinkaan tuntunut kuumene-

Moottoripyörän huoltopukin innovaatiokäyttöä.

van. Ylös pumppauksen apuvälineenä käytän pikkukeppiä, jota varten olen kiinnittänyt polkimeen kumisen pöydänjalan tassun ”pumppauskepin” paikallaanpysymiseksi.

Oheisista kuvista ilmenee laitteen rakenteen ja käyttötilanteen, joskin soveltuvin osin: vaatteet päällä, kun ei yleensä ole tapana istua saunassa. Sallittakoon kuitenkin poikkeus, koska kuvaustilanteessa sauna oli kylmä!

Teksti ja kuvat:
Pentti Lehtonen, Rajamäki

Mitoitus onnistui täydellisesti.

apuvälinetietoa

Ylellisyyttä arkeen!

Apuvälineiden ideakilpailu 2011 käynnistyy

Apuvälineiden ideakilpailussa haetaan tänä vuonna ylellisyyttä arkeen. Tavoitteena on löytää arkeen mukavuutta ja ripauksen ylellisyyttä tuovia kodin apuvälineitä. Uusi, innovatiivinen apuväline on kaunis ja kotoisa ja helpottaa mahdollisimman laajan käyttäjäjoukon arkea. Apuvälineiden ideakilpailun tulokset esitellään 10.–12.11.2011 Apuväline, Hyvinvointi & Koti 2011 -messuilla Tampereella. Kilpailun järjestää Expomark Oy ja 5000 euron kilpailusumman lahjoittaa Suomen Messusäätiö. Edellisellä kerralla vuonna 2009 ideakilpailulla etsittiin toimivaa ja kaunista vaateetusta pyörätuolin käyttäjälle.

Kilpailun tarkoituksena on etsiä uusia innovaatioita apuvälinealalle. Ehdotuksia arvioitaessa kiinnitetään huomiota tuotteen toimivuuteen ja käytännöllisyyteen, turvallisuuteen, esteettisyyteen sekä elämän laatua kohottavaan ylellisyyteen ja houkuttelevuuteen. Tavoitteena on, että ehdotus voidaan viedä teolliseen tuotantoon, kertoo kilpailuraadin puheenjohtaja,

esteettömyysasiamies Harri Leivo Invalidiliitosta.

Kilpailuraatiin kuuluvat tutkija Tuula Hurnasti, Terveysten ja Hyvinvoinnin laitos; toimitusjohtaja Jukka Jokiniemi, Innojok Oy; liiketoiminnan kehittämispäällikkö Kari Leino, Keksintösäätiö; esteettömyysasiamies Harri Leivo, Invalidiliitto ry; toiminnanjohtaja Tiina Petäjävaara, Toimiva Koti; alue-toiminnan suunnittelija Tiina Siivonen, Suomen Vammaisurheilu ja -liikunta VAU ry; taiteilija Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimonen ja projektipäällikkö Marjut Suoniemi, Expomark Oy.

Kilpailuun voivat osallistua kaikki Suomessa toimivat henkilöt tai työryhmät. Kilpailuun voi osallistua tuotteella, jota ei ole julkaistu ennen 1.9.2011. Kilpailuaika on 15.3. – 31.8.2011. Kilpailuehdotusten parhaimmistoa on esillä Tampereen Messu- ja Urheilukeskuksessa 10.–12.11.2011 järjestettävillä Apuväline, Hyvinvointi & Koti 2011-messuilla.

Ehdotusten on oltava perillä 31.8.2011 mennessä. Ehdotukset toimitetaan osoitteeseen: Expomark Oy, PL 21, 00521 Helsinki. Kuoreen merkintä Apuväline 11-messut/Ideakilpailu.

Lisätietoja:

Marjut Suoniemi, Expomark Oy, puh. 010 830 0810, marjut.suoniemi@expomark.fi.

Kilpailusäännöt voi tulostaa osoitteesta: www.apuväline.info. Kilpailuun liittyviä kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen ideakilpailu@expomark.fi

Vaalipaneeli

Vaalipaneeli 5.4.2011 klo 17:00–19:00

(kahvitarjoilu alkaa klo 16.30)

Helsingin Invalidien Yhdistyksen toimintakeskuksessa, Voudintie 6

Järjestäjät:

Helsingin Invalidien Yhdistys ry (HIY)
Poliinvalidien Pääkaupunkiseudun osasto
Helsingin Kehitysvammatuki 57

Paneelistit:

Tunnettuja ja tutustumisen arvoisia kansanedustajaehdokkaita (1–2 ehdokasta/puolue) Helsingin vaalipiiristä.

Outi Alanko-Kahiluoto, Vihreät
Gunvor Brettschneider, RKP
Rakel Hiltunen, SDP
Sirkku Ingervo, Vihreät
Arja Karhuvaara, Kokoomus
Heimo Laine, Kristillisdemokraatit
Tiina Lintunen, Vasemmistoliitto
Sari Mäkimattila, Kristillisdemokraatit
Terhi Peltokorpi, Keskusta
Antti Valpas, Perussuomalaiset

Eeva Wiik, Vasemmistoliitto
Puheenjohtajana toimii Invalidiliiton liittohallituksen II varapuheenjohtaja Pekka Hätinen.

Paneelissa käsitellään seuraavia teemoja:

YK:n vammaisten ihmisten ihmisoikeuksia koskeva sopimus
Vammaisten henkilöiden köyhyys, työllisyys ja kuntoutus
Vammaisten henkilöiden asumispalvelujen ym. kunnallisten palvelujen kilpailutus

Auton hankintatukijärjestelmä

Tarjoilun vuoksi ilmoittautumiset tilaisuuteen HIY:n toimistoon sähköpostilla toimisto@hiy.fi tai puhelimitse (09) 7206 240.

Tervetuloa!

apuvälinetietoa

Apua arjen askareisiin ja turvalliseen liikkumiseen kotona

-Karosen veljekset esteettömyyden asialla

Meidän tavoitteemme on tarjota ihmisille palvelua, josta he saavat samasta paikasta esteettömyysasiat kerralla hoidettua, kustannustehokkaasti ja nopeasti, totta kai! Mottomme on palvelun laatu, tyytyväinen asiakas, paras mahdollinen lopputulos.

Palvelulla merkitystä

Aulis Karosella on parinkymmenen vuoden kokemus erilaisista rakennusalan töistä sekä yrittäjänä että työntekijänä. Vuosina 2006-2008 Aulis Karonen keräsi kokemusta sairaaloista kotiutuneiden potilaiden ja kotihoidon asiakkaiden paris-

sa. Hän teki asiakkaiden kotona pieniä muutos- ja korjaustöitä sekä erilaisten apuvälineiden asennuksia.

- Joskus oikeaan paikkaan, oikealle korkeudelle ja oikeaan asentoon asennettu kahva voi muuttaa koko arjen hiukan helpommaksi, toteaa Aulis Karonen ja kertoo monia uskomattomiltakin kuulostavia tapauksia, joissa lopulta hyvin pienillä muutostöillä on voitu taata turvallisen asumisen jatkuminen kotona sairaudesta tai vammasta huolimatta.

-Tein työtä yhdessä fysio- ja toimintaterapeuttien ja kotihoidon työntekijöiden kanssa. Oikeat apuvälineet ja muutostyöt auttavat asiakasta, mutta tekevät

myös kotihoidon työntekijöiden ja omaishoitajien työn turvallisemmaksi.

Aulis Karonen perusti oman yrityksensä tammikuussa 2009. Tavoitteekseen hän asetti löytää yhteistyössä avun tarvitsijoiden ja hoitoalan ammattilaisten kanssa parhaat, sopivat ratkaisut omatoimiseen asumiseen ja helpottamaan avustajien, terapeuttien ja kotihoidon työntekijöiden työtä.

- Olen perehtynyt apuvälineisiin ja siihen mitä tulee ottaa huomioon apuvälineitä asentaessa, jotta niistä saataisiin mahdollisimman suuri hyöty asiakkaalle, lupaa Aulis.

Hän korosti myös sitä, kuinka tärkeä rooli on sillä tavalla, kuin-

ka uusi apuväline ja muutokset tulee asiakkaalle esittää.

- Emme voi vain tepastella ihmisten kotiin ja lähes lupaa kysymättä ruveta kiinnittämään kahvoja, vaihtamaan ovia tai poistelemaan kynnyksiä. On aina muistettava, että kyseessä on koti, jokaisen omaa aluetta, jota on kunnioitettava ja muutoksista sovittava yhdessä. Apuvälineet on aina valittava ja asennettava ja sovitettava käyttäjälle sopivaksi.

Esteettömyys sopii kaikille

Olli Karonen puolestaan innostui veljensä palveluun perustuvasta yritysideoista, jossa yhdistyy yritystoiminta ja tietynlainen auttamishalu. Hän suorittikin

ensitöikseen esteettömyyskartoittajan koulutuksen.

- On ollut hämmäntävää näinkin lyhyen kokemuksen jälkeen huomata, kuinka vähän lopulta esteettömyydestä lopulta ihan oikeasti tiedetään, Olli Karonen toteaa vieläkin hivenen asian hämmäntämänä.

- Monissa paikoissa, joissa esteettömyyden luulisi olevan jo toimiluvan saamisen ehtona ei esteettömyyttä todellakaan otettu riittävästi huomioon, hän toteaa.

Olli Karosen mielestä Päijät-Hämeen alueella, jossa hän pääasiassa toimii, ei ymmärretä esteettömyyden ideaa, ja epäilee suurimman syyn lopulta löytävän tietämättömyydestä.

- Asiat hoidetaan vanhaan tapaan, tehdään kuten aina ennenkin on tehty eikä mietitä asioita esteettömyyden tuoman turvallisuuden kannalta.

Karosen veljekset tuntuvat olevansa yrityksensä idean takana koko sydämellään. Heidän mielestään kokonaisuus on päättäjien silmissä hämärtynyt.

- Kuinka paljon voimmekaan helpottaa vaikkapa ikäihmisten kotiuttamista sairaaloista, jos huolehtisimme siitä, että he voivat palata turvalliseen kotiin, jossa on oikeat apuvälineet paikallaan. Kukaan ei varmasti väitä, etteikö nopeampi kotiutus myös säästäisi kuntien rahoja sen ohella, kuinka paljon kärsimystä turha sairaaloissa ja hoitolaitoksissa makuuttaminen itse ikäihmisille aiheuttaa.

Asiakkaan etu ensin

Aulis ja Olli Karonen myöntävät, että heidän yritysideoinsa ja tapansa ajatella asioita ei suinkaan ole helposti myytävissä esimerkiksi apuvälinevalmistajille.

- On selvää, että koska pyrimme aina löytämään mahdollisimman edullisen ratkaisun, niin se ei kaikkia miellytä. On ihan tavallista, että kun kynnyks poistetaan vaihdetaan myös koko ovi, vaikka riittäisi, että vanhaan oveen asennettaisiin tiivistekynnyks, jonka avulla saavutetaan hyvä äänieristys ja vedottomuus, huokaavat veljekset.

Poistettu kynnyks ja asennettu oveen tiivistekynnyks, jonka avulla saavutetaan hyvä äänieristys ja vedottomuus.

Asiakkaan edun toteutumisen asettaminen yrityksen tavoitelistan kärkisijoille on Karosten veljesten mielestä ainut järkevä tapa toteuttaa tällaista henkilökohtaista palvelua.

- Olemme lähteneet siitä, että apuvälineiden ja muutostöiden tarkoitus on auttaa ihmistä turvallisempaan arkeen. Meidän tehtävämme on löytää korjattavat kohdat, etsiä sopivat ja edulliset apuvälineet ja materiaalit ja toteuttaa työ joko itse tai luotettavalla tekijällä, jonka taidot ja tavan tehdä töitä tiedämme.

He muistuttavat koko ajan, ettei apuvälineiden ja muutostöiden aina tarvitse olla kalliita ja että asiakkaan ääntä ja päätösvaltaa ei saa missään esteettömyysprojektin aikana jättää huomiotta.

- Ehkäpä meiltä voi löytää avun silloinkin, kun tukikahva on hankittu, mutta sen asentaminen tuottaa hankaluuksia. Mikään työ ei ole meille liian pieni, toteaa Aulis Karonen.

Olli ja Aulis Karonen ovat suunnitelleet videon tekemistä, jossa esiteltäisiin pieniä ja vähän isompiakin juttuja, joilla esteettömyyttä kotona voidaan helposti lisätä. He miettivät myös, kuinka he pystyisivät keräämään kattavaa palautetta toimivista apuvälineistä.

Vaikka tavoitteena on elättää itsensä ja saada aikaan tuottava yritys, ei voi välttyä tuntemuk-

selta, että päällimmäisenä veljeksellä on ajatus myös ihan aidosti palvella asiakkaita ja hiukan ravistella vakiintuneita apuvälinemarkkinoita, joissa hinnat ovat päässeet kokoamaan pilviin.

Teksti: Bo

Kuvat: AK ja A ja K. Karonen

Olli Karonen
puh. 0445329837
olli.karonen@elisanet.fi

Aulis Karonen
puh. 0400 906774
www.akaronen.fi

Poliiolehti haastaa: Apuvälineet tutuksi

Apuvälineet ja niiden käyttö on asia, johon törmäämme usein. Vallalla tuntuu olevan käsitys, että polioivammaiset henkilöt eivät helpolla apuvälinettä käyttöönsä ota, ainakin mikäli on uskomisen kuntoutuslaitosten fysio- ja toimintaterapeutteja. Kuitenkin oikea, riittävän ajoissa käyttöön otettu apuväline hidastaa toimintakyvyn alenemista ja aina oikea apuväline ainakin helpottaa omaa arjen pyörittämistä.

Suomen Polioliitto jäsenjärjestöineen viettää vuotta 2011 Apuvälineet tutuksi –teemavuotena. Vaikka apuvälineasiat ovat aina olleet esillä poliojärjestöjen edunvalvontatoimissa, vuonna 2011 ne nostetaan entistäkin suurempaan valokeilaan kaikilla mahdollisilla foorumeilla.

Poliiolehtikin haluaa olla mukana apuvälinealakoissa ja pyytääkin nyt lukijoihinsa apua. Tämän lehden sivuilla ??? Pentti Lehtonen avaa juttusarjan, jossa esittelemme polioivammaisten omia apuvälinekeksintöjä.

Kerro sinäkin omastasi. Keksintösi voi olla hyvinkin pieni, vaikkapa jonkin ihan tavanomaisen esineen käyttö uudessa tarkoituksessa tai mikä tahansa asia, jonka avulla arki sujuu helpommin. Voit myös kertoa siitä, kuinka apuvälineet helpottavat elämääsi tai onko niiden hankinta ollut kohtuuttoman vaikeaa. Nyt siis kaikki apuvälineisiin liittyvä tiedoksi Poliiolehtien lukijoille!

Aineistot voi lähettää sähköisesti osoitteeseen birgitta.oksa@polioliitto.com tai postissa osoitteeseen Poliiolehti, Kumpulantie 1 A 6 krs, 00520 Helsinki. Kaikkien Poliiolehtien apuvälinealakoisiin osallistuneiden kesken arvotaan vuoden lopussa paketti vuoden 2012 valtakunnalliseen tapahtumaan.

kurssi uutisia

Terveiset Hyvän Olon - aktiivilomalta

Polioinvalidit ry järjesti kokeiluluontoisena yhteistyössä Solaris-lomien kanssa tuetun lomajakson Kylpylähotelli Päiväkumussa tammikuussa. Osallistujille oli tarjolla monipuolista ohjelmaa ja ryhmän tarjoamaa vertaistukea. "Polioryhmän" vetäjänä toimi Sirpa Haapala. Etukäteen varatusta paikasta täyttyi vain puolet, joten toiminnan jatkamista tullaan miettimään saatujen osallistujapalautteiden pohjalta.

Polioinvalidit ry:n ja Solaris-lomien yhteistyössä toteutetulla Hyvän Olon -aktiivilomalla vieraili myös jäsen-sihteeriksi Kirsti Paavola. Hän kertoi kahvipöydän ääressä ns. toimiston kuulumisia ja keräsi palautteita aktiiviloman tunnelmista.

ohjelmaa riittää nimen mukaisesti hyvän olon aktiivilomaan. Ohjelmassa oli luentoja, pelejä, aivo-, allas-, tuoli- ja kuntorumpua, rentoutustuokioita, kädentaitoja, tietovisaa jne. Luennoista mainittakoon mm. uniluento "Nukutko hyvin", luento huimauksesta ja "Voiko terveyttä ostaa" – luento. Edellä mainittujen ohjelmien lisäksi meille oli yksilöllisesti järjestetty hieronta ja yrtporekylpy. Yrtporekylvyistä sai valita mm. rentouttavan, virkistävän tai selluliittia poistavan kylvyn väliltä. Muitakin vaihtoehtoja oli, mutta nämä jäivät mieleeni, koska näitä me valitsimme. Kylvyn vaikutus... hm, selluliittia poistavan olisi pitänyt varmaankin kestää vähintään pari kuukautta tai pidempään, nimimerkillä "kokeiltu on". Rentouttava kylpy kuulemani mukaan oli hyvinkin tehokas.

Ihan kaikkeen emme voineet osallistua

Päiväkummussa oli käytettävissä myös kuntosalin runsaasti laitteita toisessa kerroksessa

kierreportaiden "takana". Tätä kuntosalia en kuullut käytettävän, tutustumassa osa kyllä kävi. Ohjelmatarjonta oli ilman oma-toimista kuntosalia riittävä.

Monitoimihallissa oli järjestetty paikallisille kuntoilijoille jumppaa, johon saivat osallistua myös lomailijat. Allekirjoittanutkin Eija kanssa päätti, että mennään katsomaan periaatteella, että millaista se on. Kun taustamusiiikki ja liikunta starttasivat, niin me kasattiin vähin äänin jumppa-alustamme ja poistuttiin hiljaa takavasemmalle. Olihan siellä sitten seniorijumppaakin, joka soveltui meille jonkin verran paremmin. Myös boccianpeluun sai osanottajia.

Yhdessäoloa ja tekemisen meininkiä

Kankaanpääntäkin kiinnosti ryhmäämme. Kotimatkaan kanssamme lähti itse painettuja T-paitoja, patalappuja ja kasseja. Iltaohjelma oli ravintolasalissa iltaisin alkaen klo 20.00. Iltatarjonnassa oli elävän musiikin laulu- ja tanssi-iltaa, levytansseja, karaoketta ja yhteislaulua.

Huoneisiin vetäydyimme viimeistään iltaohjelman päätyttyä klo 22.00.

Perjantaina meitä tuli tapamaan Kikka. Tarinoimme hänen kanssaan kahvikupposten kera, häntä kierrätettiin talossa, Uimapukua Kikka ei ollut varannut mukaansa, mutta laitoimme hänet altaalle lainapuvussa, sen jälkeen ruokailuun ja illan päätteeksi raahasimme vielä karaokeen.

Kaikki mukava loppuu aikaan, kuten meidänkin viiden päivän lomamme lauantaina. Lounaan jälkeen oli eron hetki ja koti kutsui kaikkia taas eri suuntiin.

Muistot kirjasi

Sirpa

**OMATOIMISUUTTA
LIIKKUMISEEN!**
SHOPRIDER®

**KORVAAMATON APUVÄLINE
LIIKUNTARAJOITTEISILLE!**

Malli myynnissä vain meillä!
888SL

**2300,-
hinta sis.alv**

**SOITA
040 1244282
JA KYSY TARJOUS!**

Tutustu myös osoitteessa
www.apuajoneuvo.fi

MAAHANTUONTI, MYYNTI JA VUOKRAUS:
Kuusiluoto Oy
Kivipuronpolku 1
04380 Tuusula
info@apuajoneuvo.fi

Apua saa – tai sitten ei

Junalla matkustaminen onnistuu hyvin myös vaikeavammaiselta, tämänhän me tiedämme. Olen itse (liikun sähköpyörätuolilla) käyttänyt junaa paljon.

No, matkantekoa kuitenkin hankaloittaa milloin mikään yllätys. Kerronpa muutamasta:

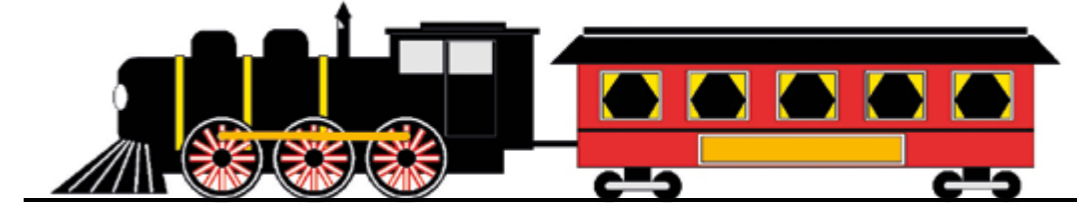
Keväällä muutama vuosi sitten: olin tulossa Parikkalasta Riihimäelle. Riihimäellä en päässyt kukaan junaan, johon olin ostanut lipun mennäkseni Tampereelle (junassa ei ollut hissiä). Ja minä invataksilla Tampereelle.

Kesällä muutama vuosi sitten: olin tulossa Turusta Tampereelle. Menin sen junan viereen hyvissä ajoin, mihin olin lippuni ostanut. Konduktööri tuli. Tuli toinenkin konduktööri. Kolmaskin. Jyske ja pauke! Kukaan heistä ei saanut junan pariovia auki, joten en päässyt junaan. Ja minä invataksilla Tampereelle.

Syksyllä muutama vuosi sitten: olin tulossa Lahdesta Tampereelle. Menin sen junan viereen hyvissä ajoin, mihin olin lippuni ostanut. Konduktööri tuli. Mutta siinä junassa ei ollut ollenkaan invavaunua, johon lippu oli myyty, joten en päässyt junaan. Ja minä invataksilla Tampereelle.

Tänä talvena: "Hyvät matkustajat, tervetuloa Turkuun..." Juna tyhjentyi kaikista muista matkustajista. Konduktööri tuli. Avasi junan oven tarkoitukseen päästää minut pois. Turun rautatieasemalla oli sattumalta kaksi junankorkuista lumipöykkyä, joista toinen osui juuri oveni kohdalle! Veturi oli jo purettu junasta, asema hiljenemässä.

Silloin konduktööri soitti muutaman puhelun, sai veturinkuljettajan kiinni, ja veturi

ommeltiin junaan kiinni. Junaa työnnettiin pari metriä taakse päin, ohi lumipöykyn ja se oli siinä: pääsin pois kyydistä.

Turvatiimi

Ennen vanhaan rautatieasemilla oli asemahenkilökuntaa, jolta vammaisen sai tilata avustusta. Puhelinluettelossa oli oikein erikseen vammaispalvelunumerot jokaiselle asemalle. Homma toimi. Sitten VR alkoi vähentää henkilökuntaa ja muutama vuoden ajaksi poistuivat myös vammaispalvelut. Juuri kun vammaiset olivat oppineet käyttämään junaa!

Nyt on tullut apu: VR ostaa vammaispalvelut Turvatiimi (oyj?):ltä. Tämä palvelu hakee vielä muotoaan, mutta pääasiassa se menee näin: ilmoitan avun tarpeeni VR:lle, joka sitten tilaa Turvatiimiltä ihmisen (vartijan) avustamaan.

Hyvä. Mutta.

Turvatiimi tarvitsee tiedon avustamistarpeesta 48 tuntia ennen junan lähtöä! En välttämättä tiedä matkastani niin paljon aikaisemmin, enkä ainakaan tiedä sitä, tarvitsenko juuri tuolle matkalle apua. Toinen palautteen arvoinen asia: Turvatiimi edellyttää, että olen rautatieasemalla kolme varttia ennen junan lähtöä. Invataksista junaan siirtyminen vie vajaan vartin, joten kolme varttia on liian pitkä aika. No, pääasialhan on, että apua saa, ja maksutta siis.

Tai sitten ei saa. Muutaman kerran on käynyt niinkin, että

Turvatiimiltä tilattua avustajaa ei näy – ei kuulu. Mitä silloin teen?

Kaija Salmela

Varissuon apteekki

Littoistentie 81, Itäkeskus, Turku
p. 02-244 42 45

Torniomäen Apteekki

Utinkatu 47, 45200 Kouvola p.05-3756223
www.tornionmaenapteekki.fi

Karhu Apteekki

Itäkeskuksenkaari 6, Prisman Itäkeskus
28130 Pori, p.02-6312800
www.karhuapteekki.fi

Kuhmon Apteekki

Kainuuntie 89, 88900 Kuhmo
p. 08-6550001

Haukiputaan Apteekki

Välitie 1
Kellon sivuapteekki, Kissanukuja 4
www.haukiputaanapteekki.fi

Terveyttä, Hyvää Oloa ja Iloa.
Omasta Apteekistasi.

Torikatu 6 B, Aänekoski • (014) 5599 100 • www.aanekoskenapteekki.fi

Nimi _____

Lähiosoite _____ Postitoimipaikka _____

Pankkiyhteystiedot _____

Ristikon ratkaisu pyydetään lähettämään 15.5. 2011 mennessä
os POLIOLEHTI, Kumpulantie 1 A 6. krs, 00520 Helsinki. Kuoreen merkintä "Ruudukko".

Turku avasi näyttävästi kulttuuripääkaupunkivuotensa

Avajaiset Aurajoen rannalla

Näyttävät avajaiset ”täl pual ja toispual jooke” 15. tammikuuta keräsi joen rannoille lähes 20 asteen pakkasesta huolimatta arviolta 50000 ihmistä. Koko Suomella oli mahdollisuus seurata tv:n välityksellä suoraa lähetystä avajaisista. Paikalla olleet kertoivat tilaisuuden olleen hienon, mutta tv ei tuonut oikeuksiinsa tunnelmaa paikan päällä. Avajaistapahtuma kesti runsaan tunnin.

Juhlat Logomossa samana iltana

Vanhasta veturitalista kunnostettiin muutamassa kuukaudessa kulttuuripääkaupungin tapahtumille näyttely- ja esiintymistilaa. Logomon tilaisuuteen mennessä ei ruuhkaa ollut, koska avajaistilaisuus Aurajoen rannalla oli kerännyt väen. Logomossa on kaksi erillistä konserttitilaa, joissa oli avajaistilaisuudessa eri esiintyjä. Ensimmäisten esiintyjien aikana väkeä oli vähän ja tila tuntui kylmältä. Vähitellen väkeä tuli lisää. Hectorin konsertin alkaessa kiellettiin menemästä isompaan esiintymistilaan, koska siellä oli jo osittain liian ahdasta. Pyörä-

tuolissa tuntui aika turvottomalta ison ihmismassan joukossa.

Esiintyjinä oli illan aikana Hectorin lisäksi mm. The Brand New Heavies, Paleface, Tuomo & Emma Salokoski, Tommi Läntinen, Jori Hulkkonen ja puolen yön aikaan Michael Monroe.

Monroe oli todella hyvässä kunnossa, sillä hän kiipesi lavan tukirakenteita pitkin todella ylös samalla laulaen. Hän jopa teki akrobaattitemppuja pää alas päin roikkuen. Koko tilaisuus oli mielenkiintoinen näin ensi kertaa rock- konsertissa olleena.

Logomon kahvila on taiteilija Tobias Rehbergerin installaatio ”Nothing happens for a reason”.

Näyttely Logomossa

Logomossa on eri näyttelyitä, jotka pysyvät koko vuoden ajan samoina. Tällainen on Tuli on irti -näyttely, jossa on kerrottu havainnollisesti, miten Turun palo sai alkunsa Tiirikkalankadulta vuonna 1827. Tilaan on rakennettu uudelleen 20 m Tiirikkalankatua mukulakivineen. Ensimmäiset 15 metriä kuvaavat kujaa juuri ennen paloa, tämän jälkeen verhon takaa paljastuu, miten palo on tuhonnut kaupungin, hiiltyneitä seinä on vielä jäljellä.

Lisäksi löytyy Liisa ihmemaassa nykyvalokuvanäyttely, Tom of Finland näyttely, Only a Game -Uefan jalkapallonäyttely ja lisäksi Kiasman näyttely.

Mielenkiintoinen kahvila

Logomon kahvila on taiteilija Tobias Rehbergerin installaatio ”Nothing happens for a reason”. Kahvilaan astuessa ei aluksi näe tuoleja tai pöytiä, vaan kaikki on valkoista ja mustaa, jossain oranssia. Näkövammaisen voi olla vaikea liikkua tilassa, koska kaiken erottaminen on vaikeaa. Kuvat kertovat tästä enemmän.

Tervetuloa Turkuun

Turkuun toivotaan vierailijoita Euroopasta ja jopa kauempaa. Tärkeää olisi, että erityisesti Suomesta käytäisiin tapahtumissa. Tapahtumia on joka päivälle. Lisätietoa löytyy <http://www.turku2011.fi/>

Teksti Riitta Nissilä

Kuvat: Turku 2011

Arto Takala

Kari Vainio

Bo Stranden

Vammaispalvelujen sähköinen käsikirja

Vammaispalvelujen sähköinen käsikirja kertoo palvelujen velvollisuudet ja asiakkaiden oikeudet

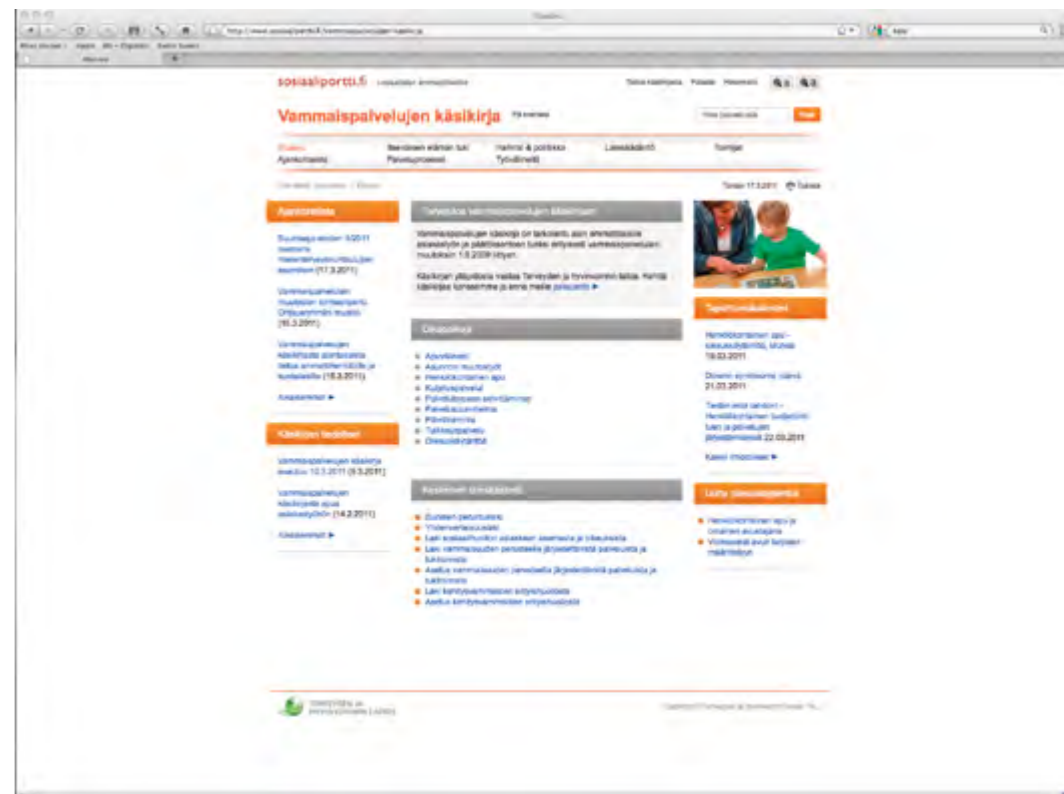
Nyt vammaispalvelujen käsikirja on vihdoin avattu. Sosiaaliporttiin, josta käsikirja löytyy on tulevaisuudessa tarkoitus koota ”käsikirjaperhe”. Nyt sieltä löytyvät lastensuojelun käsikirja ja tämä avattu vammaispalvelulain tulkintoja tukeva käsikirja. Joitakin osia, kuten asumiseen liittyviä, ei käsikirjassa vielä ole, koska sillä puolella tapahtuu juuri nyt paljon.

Terveyden ja Hyvinvointilaitoksen (THL) torstaina 10. maaliskuuta avaamaan ja ylläpitämään sähköiseen käsikirjan verkkopalveluun on koottu vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain palveluihin liittyvä kattava tietopaketti. Sähköisen käsikirjan tavoite on koota keskeinen vammaispalveluja koskeva tieto yhteen paikkaan helposti käytettävissä muodossa ja ylläpitää se ajantasaisena.

Syksyllä 2009 voimaan tullut vammaispalvelujen lakiuudistus on muuttanut vammaispalvelujen järjestämistä, ja sen tulkitaan haetaan kunnissa apua.

Käsikirja antaa digitaalisena mediana mahdollisuuden välittää vammaispalvelun asiantuntijoiden käyttöön tuoreeltaan keskeiset korkeimman hallinto-oikeuden, hallinto-oikeuksien ja eduskunnan oikeusasiamiehen päätökset tukemaan kuntien asiakastyötä ja päätöksentekoa.

Itsenäistä elämää tukevat lakisääteiset vammaispalvelut on kuvattu kattavasti ja asiakastyön tueksi löytyy esimerkiksi ohjeita palvelusuunnitelman tekemiseen.

Alan hallinnollista tietoa ja vammaispoliittista keskustelua on koottu omaan osioonsa. Uutiset ja tapahtumat ovat esillä käsikirjan etusivulla, ja laajan linkkihakemiston avulla jokainen löytää helposti kiinnostavaa tietoa alalta.

Käsikirjan toimitusneuvostona on toiminut sosiaali- ja terveysministeriön asettama ohjausryhmä.

Käsikirja löytyy osoitteesta:

www.vammaispalvelujenkäsikirja.fi

Kuka estää kuntoutukseen pääsyn?

Suomen Polioliiton neuvontapalvelujen kautta keräämä tieto poikkeaa suuresti Kelan tilastoinnin tuloksista. Kelan tilastot näyttäisivät, että poliiovammaiset eivät hakeudu riittävästi poliokursseille, vaan niiden määrää voitaisiin entisestään vähentää.

Tarvitsemme nyt tietoa siitä, kuinka moni poliiovammaisen hakee Kelan järjestämälle poliokursseille, mutta ei saa hakemukseensa hyväksyvää päätöstä. Pyydämme siis kaikkia ystävällisesti ilmoittamaan Suomen Polioliiton toimistolle p. 09-6860990 tai sähköpostiin birgitta.oksa@polioliitto.com, kun saate Kelalta hylkäävän kuntoutuspäätöksen, olette sitten hakeneet poliokursseille tai yksilöjaksolle. Käsittelemme tiedot luottamuksellisesti ja keräämme vain lukumäärät, emme henkilökohtaisia tietoja.

Kiitos avustanne!

neuvontapalvelusta

Maksuasiaa

Olen saanut useita kysymyksiä siitä, kuka maksaa lääkärintodistuksen, jos asiakas esim. hakeutuu kuntoutukseen?

Vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen haettaessa täytyy hakemuksen liitteenä olla lääkärintodistus ja/tai kuntoutussuunnitelma. Jos haetaan matkakorvausta esim. RAY:n kustantamalle kurssille,

on hakemuksen liitteenä oltava lääkärin suositus kyseiselle kurssille. Jos haetaan vammaisen tai eläkkeensaajan hoitotukea, on jälleen liitteenä oltava lääkärintodistus jne.

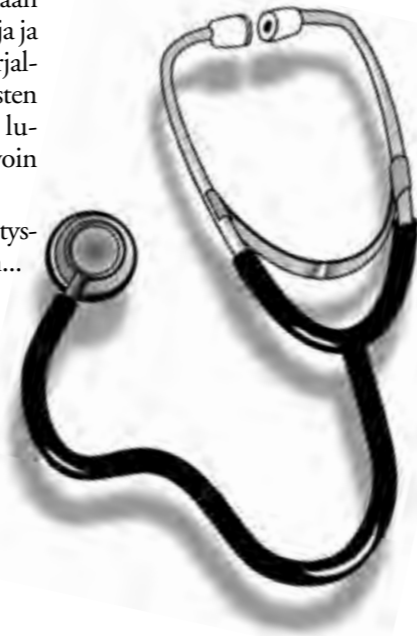
Maassamme kiertää huhu, että se taho, joka lääkärintodistusta tarvitsee, sen myös maksaa. Jos Kela pyytää lisäselvitystä sille lähetettyyn hakemukseen, silloin Kela yleensä maksaa tutkimukset ja lääkärintodistukset. Muutoin todistusten maksaminen jää asiakkaalle. Näin asia toimii nyt, mutta koska Kelan ohjei-

den tulee olla valtakunnallisesti yhtenäiset, on outoa, että asia on epäselvä.

Olen ollut yhteydessä Kelaan 1.3.2011 alkaen useita kertoja ja minulle on luvattu antaa kirjallinen selvitys lääkärintodistusten maksamisesta. Selvitys on luvattu siinä muodossa, että voin laittaa sen Poliiolehteen.

Odotan edelleen tuota selvitystä. Lehti menee nyt painoon...

Kaija Salmela

Kela-kortti ja merkintä poliosta?

Olemme neuvontapalveluun saaneet viime aikoina useamman kysymyksen koskien Kela-korttia ja siihen merkittäviä sairausmerkintöitä. Miksi poliota tai polionmyöhäisoreyhtymää ei Kela-korttiin merkitä?

Siihen tässä Kelan asiantuntijan Carita Herberzin vastaus: Sairausvakuutuslain (5 luku 6§) mukaisesti valtioneuvosto päättää vaikeista ja pitkäaikaisista sairauksista, joiden lääkehoidon kustannuksia voidaan erityiskorvata (VNa lääketieteellisin perustein vaikeiksi ja pitkäaikaisiksi arvioitavista sairauksista 26.3.2009/198). Kela päättää erityiskorvausoikeuden edellytyksistä. Kela merkitsee vakuutustiedot asiakkaan Kela-korttiin. Näitä ovat mm. erityiskorvausoikeudet. Tällä hetkellä erityiskorvausoikeusnumeroita on lähes 120 (esim. verenpaine- tauti 205, diabetes 103). Valitet- tavasti polion jälkilita tai polion

myöhäisoreyhtymä ei kuulu edellä mainittuihin sairauksiin.

Eli, koska polion tai polion myöhäisoreiden hoitoon ei ole erityistä lääkitystä ja Kela-kortin erityiskorvausnumero on nimenaan merkintä lääkkeiden erityiskorvattavuudesta, ei sairastetun polion tai polion myöhäisoreiden perusteella tätä merkintää Kela-korttiin saada.

Birgitta Oksa

Rokua
•health&spa

Kokoukset, lomat ja kuntoutukset Geoparkin sydämessä!

Kysy tarjous ryhmällemme myyntipalvelustamme!

myynti@rokua.com 020 7819 200 www.rokua.com
(lenkähellimästä 8,28 ant/puh + 7 ant/min, matkapuhellimästä 8,21 ant/puh + 17ant/min, hinnat sis. alv. 23%)

Polioporukan tapaaminen Costa del Solilla

Tuulinen ja aurinkoinen keskiviikko kokosi polioporukan; Mikko-lat, Häkärit, Niemet, Nevalaiset ja Tarakkamäet, toisen kerran tänä vuonna ruoan ja yhteisen juttutuokion pariin Ravintola Bahiaan, Fuengirolaan.

Pertti Niemi, joka valittiin Espanjalais-suomalaisen vammaisyhdistyksen (ADFE) hallitukseen, oli saanut postissa Polioinvalidit ry:n historia kirjan, johon kaikki ahkerasti tutustuivat ennen ruokailua. Kirjassa oli kaikille tuttuja. Ruoka oli hyvää ja juttelu vilkasta. Laskustakin selvittiin, vaikka aluksi samassa laskussa oli kaikkien ruoka, vedet ja viinit. Parilaskuna asia kuitenkin loppujen lopuksi onnistui.

Keskustelu sujui rattoisasti. Sirkka Nevalainen kertoi tapan- sa mukaan muutamit hauskat vitsit. Hänellä on hyvä muisti, joten juttuja ja vitsejä piisasi ja hän hauskutti paikalla olijoita. Osmo Mikkola lauloi muutamia kappaleita. Hän kuuluu paikalliseen suomalaiseen Örisevien kuoroon.

Aika meni kuin siivillä. Nau- rua ja puhetta riitti yhteisistä ystäväistä ja muistoista. Mietim-

Hyvä ruoka, hyvä viini ja hyvä seura: siinä viihtymisen salaisuus myös Aurinkorannikon poliolaisten mielestä.

me, iskeekö polio vain iloisiin, reippaisiin ihmisiin. Seuraavan kerran tapaamme jossakin ruoan ja karaoken merkeissä.

Anneli

Pertti Niemi Pohjanmaalta on yhdistysihminen kaikkialla: hänet valittiin espanjalais-suomalaisen vammaisyhdistyksen hallitukseen ja tässä hän tutustuu Polioinvalidit ry:n historia-kirjaan. Kirjan Pertti halusi, tottakai luettavakseen talvikotiinsa Espanjan Aurinkorannikolle, vaikka onkin tulossa Suomeen kesäajaksi. Aurinkorannalle ovat liukkaitten kelien ajaksi muuttaneet monet muutkin myös poliojärjestöistä tutut henkilöt. He kokoontuvat silloin tällöin vaihtamaan kuulumisia.

Kallio 66,5 m²

Kerrostalo 2H, AvoK, KPH/S, Parveke. Sopii myös liikuntarajoitteisille!

Vuonna 2008 valmistuneesta talosta upea saunallinen ja parvekkeellinen kaksio. Näkymät suoraan Tauno Palon puistoon. Avokeittiössä tyylis puutasa ja valkeat kaapistot sekä rosteriset kodinkoneet. Mhp 214 725,07 € / Vhp 339 000 € Helsinginkatu 34 C 51.

Oletko myymässä tai ostamassa?

Takio (lv) [A] KIINTEISTOTOIMISTO

Marja-Leena Leminen
040-763 5415
Senioriasuntojen asiantuntija LKV, AKA

Asunnon myynti-, vuokraus- ja asuntosiirtopalvelut.
Tarkkämpujankatu 20 Gyldeintie 9

kuntoutusta

Suomen Polioliitto ry:n

kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit vuonna 2011

Miten haet kursseille

Suomen Polioliiton kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille haetaan Suomen Polioliiton omalla lomakkeella, joka löytyy jokaisesta Poliolihtistä. Hakemuslomakkeen voit täyttää myös Polioliiton omilla www-sivuilla osoitteessa www.polioliitto.com.

(Suomen Polioliitto ry tallettaa hakemuksessa olevat tiedot liiton kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan järjestämiseksi tarvittavaan rekisteriin. Tietoja luovutetaan vain kurssin järjestäjille. Henkilötietolain (523/1999) mukaisesti jokaisella rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot ja oikeus vaatia virheellisen tiedon oikaisua. Tarkastus- tai virheoikaisuopyynnön esittämisestä antaa lisätietoja Suomen Polioliitto ry:n toimisto, puhelin (09)6860990.)

Hakemukset lähetetään hakuajan päättymiseen mennessä Suomen Polioliitto ry:n toimistoon. Hakuajan päättymisen jälkeen tulevia hakemuksia ei huomioida osallistujia valittaessa. Mahdolliset peruutukset tulee tehdä viimeistään kahta viikkoa ennen kurssin alkua. Tämän jälkeen tehdyt peruutukset voi tehdä maksutta vain lääkärin todistuksella. Kurssivalinnat suorittaa Suomen Polioliiton hallitus.

Hakemukset postitetaan siis osoitteeseen:

Suomen Polioliitto ry
Kumpulantie 1 A 6 krs
00520 Helsinki

Kuoreen merkintä: kurssihaakemus.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille hakeneille ilmoitetaan päätöksestä henkilökohtaisesti.

Kuntoutusraha

Kela maksaa 16-67-vuotiaille kuntoutujille kuntoutusrahaa arkipäivien osalta, mikäli tältä ajalta ei ole muuta tuloa. Eläkkeensaaja ei voi saada kuntoutusrahaa.

Matkat

Mikäli haluatte hakea Kelasta matkakorvausta Suomen Polioliiton kuntoutus/sopeutumisvalmennuskurssille, kurssille tulee hakea lääkärinläheteellä. Läheteen tulee olla kirjallinen A-, B-, C- tai D-lausunto, kopio sairauskertomuksesta tai vapaa- muotoinen lähete, josta ilmenee kurssin tarpeellisuus ja suositus tälle kurssille osallistumisesta. Kela korvaa tällöin tarpeelliset ja kohtuulliset matkat omavastuuosuuden ylittävältä osalta. Kaikilla kursseilla omavastuuosuus on 9,25 euroa/henkilö yhdensuuntaiselta matkalta. Mikäli sairauden laatu tai liikenneolosuhteet vaativat muuta kulkuneuvoa, voidaan matkat korvata muun kuin yleisen kulkuneuvon kustannusten mukaan. Päätös korvauksesta kannattaa hakea etukäteen.

Lisätietoja:

Suomen Polioliitto ry/toimisto
Puh 09-6860990
e-mail: birgitta.oksa@polioliitto.com

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi "kesä" Lehtimäen Opistolla

Ajankohta:

08.08.-20.08.2011 (13 pv)

Kurssin tavoitteena on polio- vammaisten henkilöiden työ- ja toimintakykyisyyden ylläpito ja kohentaminen. Yksilöllisten omahoito-ohjelmien teko ja motivointi niiden toteuttamiseen myös kurssin jälkeen. Ensisijaisena kohderyhmänä polio- vammaiset henkilöt, joiden liikkuminen hankaloitunut.

Ohjelmassa terveystilanteen kartoitus, ryhmä-, allas- ja yksilöjumppaa, rentoutusta, luento- ja ohjattua harrastustoimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Avustaminen päivittäisissä toiminnoissa järjestetty.

Kurssille valitaan 30 kuntoutujaa hakemusten perusteella.

Haku aika:

Haku aika päättyy 10.06.2011.

Kurssipaikan yhteystiedot:

Lehtimäen Opisto,
63501 Lehtimäki
p. 06-522 0245

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskuksessa

Ajankohta:

09.10.-18.10.2011 (10 pv)

Kurssin tavoitteena kohentaa ja turvata kuntoutujien toimintakykyä. Fyysisten ja psyykkisten ongelmien kohtaaminen ja ratkaisujen löytäminen, arkipäivän elämässä selviytymisen motivointi.

Kurssin ohjelmassa mm. fy- sioterapiaa sekä ryhmässä että yksilöllisesti, tietoa polion myö- häisöistä, apuvälineistä ja so- siaaliturva-asioista sekä ohjattua vapaa-ajan toimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Tarvittaessa ympärivuorokauti- nen avustaminen.

Kurssille valitaan 10 kuntoutu- jaa hakemusten perusteella.

Haku aika:

Haku aika päättyy 30.08.2011.

Kurssipaikan yhteystiedot:

Invalidiliiton
Lahden Kuntoutuskeskus
Launeenkatu 10, 15100 Lahti
p. 03-8128 11

Henkilökohtainen avustaja mukaan?

Suomen Polioliitto ry:n järjestämille poliokursseille Lehtimäen Opistolla ja Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskuksessa voi ottaa mukaan henkilökohtaisen avustajansa, mikäli kuntoutujalla on olemassa päätös vammaispalvelulain mukaisesta henkilökohtaisen avustajan käytöstä.

Kun haette Polioliiton kursseille ja haluatte ottaa mukaan oman henkilökohtaisen avustajanne, niin mainitkaa asiasta hakulomakkeen kohdassa lisätiedot. Yksityiskohdista ja käytännön järjes- telyistä sovitaan sitten tapauskohtaisesti. Lisätietoja p. 09-6860990/Birgitta Oksa tai sähköposti birgitta.oksa@polioliitto.com.

Hakulomake Suomen Polioliiton järjestämälle kurssille

Palautusosoite: Kumpulantie 1 A 6.krs, 00520 Helsinki

Kurssi, jolle haetaan

Sukunimi/etunimet

Syntymäaika

Osoite

Postitoimipaikka

Puhelin

Aikaisemmat poliojärjestöjen kurssit

Apuvälineet ja avustajatarpeeni (liikkuminen sisällä/ulkona, pukeutuminen, peseytyminen, ruokailu ym.)

Perustelut kurssin tarpeellisuudesta (miksi haen juuri tälle kurssille, jatka tarvittaessa erillisellä liitteellä)

TÄRKEÄÄ

Päiväys ja allekirjoitus

Lisätietoja: Suomen Polioliitto ry. puh. (09) 68 60 990

(Yhdellä hakulomakkeella voi hakea vain yhdelle kurssille. Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia emme voi huomioida.)

Hakulomakkeen tiedot rekisteröidään Suomen Polioliitto ry:n kurssitietojärjestelmään. Kurssitietojärjestelmän rekisteriseloste on nähtävissä toimistolla, Kumpulantie 1 A 6.krs, 00520 Helsinki.

kopiointi sallittu

Invalidiliiton Käpylän

kuntoutuskeskuksen poliokurssien ajat muuttuivat!

Poliokurssi nro 39228

Valtakunnallinen, ensisijaisesti työelämässä poissaoleville, 8 henkilöä, 1 paikka vaikeavammaiselle (10\$), 7 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12\$)

25.05.-14.06.2011

Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti työelämästä poissaoleville polion sairastaneille henkilöille, jotka ovat eläkkeellä ja heillä on havaittavissa toimintakyvyn alenemista, mahdollisen postpolio-oireyhtymän aiheuttamaa kipua, uniongelmaa, jaksamisen vaikeutta ja oman elämän hallinnan tunteen heikkenemistä.

Kurssien tavoite on työ – ja/tai toimintakyvyn ylläpitäminen ja/tai parantaminen ja elämänhallinnan tukeminen sekä kiinnostuksen lisääntyminen oman terveyden edistämiseen ja tiedon saanti oman elämän kannalta viisaisiin valintoihin. Toimintakykyä tukevien apuvälineiden arviointi, sovitukset, käytön harjoittelu ja tarvittaessa hankintaprosessin käynnistyminen. Vertaistuen saaminen toisilta vastaavissa tilanteissa olevilta. Tavoitteet asetetaan hakijan yksilöllisistä tarpeista lähtien.

Poliokurssi nro 41799

Valtakunnallinen, ensisijaisesti työssäkäyville, 7 henkilöä, 7 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12\$)

19.10.-08.11.2011

Poliokurssi nro 39227

Valtakunnallinen, ensisijaisesti työssäkäyville, 7 henkilöä, 7 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12\$)

09.-29.11.2011

Kurssit on tarkoitettu ensisijaisesti alle 68-vuotiaille polion sairastaneille henkilöille, jotka ovat työelämässä koko- tai osapäiväisesti ja heillä on havaittavissa toimintakyvyn alenemista, mahdollisen postpolio-oireyhtymän aiheuttamaa kipua, unio-

gelmaa, jaksamisen vaikeutta ja oman elämän hallinnan tunteen heikkenemistä.

Kurssien tavoite on työ – ja/tai toimintakyvyn ylläpitäminen ja/tai parantaminen ja elämänhallinnan tukeminen sekä kiinnostuksen lisääntyminen oman terveyden edistämiseen ja tiedon saanti oman elämän kannalta viisaisiin valintoihin. Toimintakykyä tukevien apuvälineiden arviointi, sovitukset, käytön harjoittelu ja tarvittaessa hankintaprosessin käynnistyminen. Vertaistuen saaminen toisilta vastaavissa tilanteissa olevilta. Tavoitteet asetetaan hakijan yksilöllisistä tarpeista lähtien.

Kurssit laitosmuotoisia, jakso 21 vuorokautta.

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoihmistöön.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Synapsia lähettää kutsut kurssilaisille.

Lisätietoja

Riitta Eskola, kuntoutussuunnittelija
Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskus
Nordenskiöldinkatu 18 B, PL 103
00251 HELSINKI
puh. (09) 7770 7351, fax (09) 794 734
sähköposti: riitta.eskola@invalidiliitto.fi

SpineGym katso: www.spinegym.fi
Käänteentekevä kotimainen uutuuksella selän- ja keskivartalon vahvistamiseen, sekä seisontaa ja ryhtiä harjoituksiin
Huipputarjous Poliiolehtien lukijoille:
SpineGym vain 179 euroa postikuluineen (normaalihinta 210 euroa postikuluineen)
Tilaukset: info@spinegym.fi, tai puh. 040-544 3720
Ilmoita tilatessasi nimi, osoite, puh.numero (postin tekstiviestinä varten), sekä kampanjakoodi POLIO1.
Tarjous on voimassa 20.04. 2011 asti.

Rauman vinkkelist

Yhdistyksen historia ja tulevaisuus

Me kaikki Polioinvalidit ry:n jäsenet olemme odottaneet tämän historiateoksen valmistumista. Kirja on otsikoitu sattuvasti ”Joka ei pidä ääntä itsestään se helposti unohtuu”. Kirja kertoo siitä mitä polio on tuonut mukanaan ihmisten elämään. Se kuvaa sitä, millaisessa ajassa ja yhteiskunnassa yhdistystä perustettaessa ja sen alkuvuosina elettiin, millainen oli sosiaaliturvamme taso silloin, kun polio enemmistään vammautti ihmisiä. Kirjasta voidaan lukea kuinka Polioinvalidit ry on toiminut jo 55 vuotta ja kuinka se on pystynyt tarjoamaan poliovammaisille monenlaista apua ja palvelua.

Olen lukenut ja tutustunut tähän historiikirjaan paljon ja toivon, että meidän yhdistyksemme jäsenet kaikki hankkisivat tämän kirjan itselleen. Ainakin minuun teki syvän vaikutuksen se, millä voimilla ja tarmolla poliovammaiset ovat yhdistystämme hoitaneet sen alkuaikojen ankeissakin tilanteissa.

Eivätkä nämä yhdistyksen tehtävät ole nytkään ihan vaivattomia. Polioinvalidit ry on järjestö, jonka tehtävä on tiedottaa ja ylläpitää poliotietoutta tässä maassa. Jäsenistömme ikääntyy ja on selvästi tiedossa, että polion myöhäisoiheet iskevät yhä useammin ja kovemmin jäsenistöömme. Me tarvitsemme edelleen yhdistystämme toimimaan saadaksemme äänemme kuuluviin ja terveystalvet huomioidaan tilanteemme. Vaikka maassamme ei enää ole polioon sairastutakaan niin polion sairastaneita ja sen vammauttaneita on edelleen useita tuhansia henkilöitä.

Yhdistyksemme on toiminut 55 vuotta: siihen on tarvittu lukematon määrä kokouksia ja erilaisia tilaisuuksia, sanoisin käsittämättömän paljon. Eikä ne kokoukset ja tilaisuudet vielääkään lopu, vaan edelleen toimitaan. Seuraavaksi meitä kutsuu yhdistyksemme vuosikokous, joka pidetään 16.04.2011 Kuulonhuoltoliiton Valkeassa Talossa, Helsingissä.

Vuosikokouksessa tulee käsiteltäväksi sääntömääräiset asiat. Vuosikokoukshan on kokous, jossa jäsenistö käyttää sille kuuluvaa valtaansa ja päättää yhdistyksen tulevasta toiminnasta. Aika-ajoin kuulee puhetta, ettei vuosikokouksessa keskustella riittävästi. Tällainen kuva saattaa kyllä olla mahdollinen. Itse ajattelen, että usein koetaan vain henkilövalinnat tärkeiksi kokousasioiksi, jota ne tietenkin ovat, mutta kyllä vähintään yhtä tärkeä asia on toimintasuunnitelma seuraavaksi toimintakaudeksi. Toimintasuunnitelma voisi mielestäni pitää sisällään ajatuksia ja suunnitelmia myös pidemmälle ajanjaksolle. Talousarviosta päättäminen on keskeinen asia siinä mielessä, että sillä annetaan ne taloudelliset resurssit, joilla luodaan edellytykset toimintasuunnitelman toteuttamiselle.

Tavataan vuosikokouksessa ja jos kokouksessa ei keskustelua synny, niin ainakin kokouksen ulkopuolella, kun tavataan tuttuja. Ehdotan keskustelujemme aiheeksi vaikka juuri julkaistun historiamme.

Tavataan vuosikokouksessa

Rauno Nieminen

Polioinvalidit ry
puheenjohtaja

Kupittaan Apteekki

Kunnallissairaalan alue, 20700 Turku
p.02-2517222

Erottajan Apteekki

Mannerheimintie 1, Stockmann
00100 Helsinki
p.09-6229930

Sipoon Apteekki – Sibbo Apotek

Iso Kylätie 20, Nikkilä
04130 Sipoo
p.09-2747960

Apoteket i Kimito

Kemiön Apteekki
Arkadiantie 2, 25700 Kemiö
p.02-421054

SUOMEN POLIOHUOLTO R.Y.

Kumpulantie 1 A 6 krs
00520 Helsinki
puh. 09-6860 990

LOMAHAKEMUS MARJOLAAN 24.7.-30.7.2011

Hakijan tiedot

Nimi _____ Syntymäaika _____

Lähiosoite _____ Puhelinnumero _____

Postinumero _____ Postitoimipaikka _____ Kotikunta _____

Käyttämäni apuvälineet

Avuntarve

- Mukanani tulee henkilökohtainen avustaja _____
Avustajan nimi _____
- En tarvitse apua
- Tarvitsen apua, missä?

Lisätietoja

Päiväys _____ Allekirjoitus _____

Hakulomake tulee postittaa Suomen Poliohuolto ry:n toimistolle 1.6.2011 mennessä.

Suomen Poliohuollon puolelta

Lomakausi lähenee

Keväinen tervehdykseni jäsenistöllemme edelleenkin harvinaisen lumisesta Helsingistä.

Pian alkaa olla takana erittäin polioepäystävällinen talvi, niin lumimäärien kuin pakkastenkin suhteen. Niin kuin tässä postpolion aiheuttamassa kylmäämisessä ei olisi viilennystä tarpeeksi! Ihan äkkiä ei toivoisi moisen talven uusiutuvan. Onneksi on tullut aikanaan luettua sen verran, että on saanut pysytellä etupäässä tupahommissa! Nyt alkaa taas mieli virkistyä, kun kuljemme kevään kautta kohti lämmintä kesää. Uskotaan ainakin siihen. Sen me olemme ansainneet.

Kevään jäsenoimintamme käynnistyy yhdistyksen sääntömääräisellä vuosikokouksella, joka pidetään lauantaina 14.5.2011 Ruskeasuon koululla Helsingissä. Tarkemmat tiedot kokouksesta ja sen yhteydessä tarjottavalle lounaalle ilmoittautumisesta löytyvät tässä lehdessä julkaistusta kokouskutsusta. Toivon kokoukselle runsasta osanottoa. Tervetuloa päättämään yhteisistä tärkeistä asioista.

Suomen Poliohuolto r.y:n tulevan kesän lomailutoiminta järjestetään ajalla 24.7.-30.7.2011 Loma- ja kokoushotelli Marjolassa. Olemme varanneet lomalaistemme käyttöön kaikki (12 kpl) Marjohovin huoneet.

Suomen Poliohuolto r.y. tarjoaa varsinaisten jäsentensä haettavaksi 24 paikkaa viikon mittaiselle maksuttomalle täysihoidon sisältävälle lomalle Marjolassa. Loma on maksuton myös mukana olevalle välttämättömälle henkilökohtaiselle avustajalle.

Pientä apua, esim. ruokailutilanteissa on saatavilla talon henkilökunnalta. Majoitus 2-hengen huoneissa. Lomalle järjestetään Marjolan toimesta vapaa-aika ohjelmaa, mm. pelejä, nuotio-illoja ja muuta mukavaa yhdessäoloa. Marjola järjestää myös lomalaisten toiveiden mukaisia retkiä, teatteri- ja ostosmatkoja läheiseen Lappeenrantaan, sekä laivaristeilyjä, jotka ovat maksullisia. Marjolan lomat haetaan tässä lehdessä julkaistua lomahakemusta käyttäen. Suomen Poliohuolto r.y:n hallitus valitsee lomalle osallistujat. Valinnoista ilmoitetaan hakijoille hyvissä ajoin ennen loman alkamista. Hakemukset tulee palauttaa yhdistyksen toimistolle 1.6.2011 mennessä. Lisätietoja Marjolasta saa puhelimitse numerosta (05) 452 4160 tai internet-osoitteesta <http://www.marjola.com/>

Suomen Poliohuolto r.y:n hallitus myöntää edelleen yhdistyksen varsinaisille jäsenille Marjolan lomien vaihtoehtona lomatukia omatoimiseen lomailuun itse valittavissa muiden lomapalveluja tuottavien tahojen lomakodeissa. Lomatukia koskevat vapaamuotoiset hakemukset tulee toimittaa yhdistyksen toimistolle 1.6.2011 mennessä.

Tiedotamme jäsenistöä tulevasta toiminnastamme jäsenkirjeillä tapahtumien aikataulujen tarkennuttua. Toivotan jäsenillemme ja lehden lukijoille hyvää kevättä.

Leo Hänninen
Suomen Poliohuolto r.y:n puheenjohtaja

Konferenssi polion myöhäis- oireista Kööpen- haminassa

Euroopan Poliounioni (EPU) ja Tanskan polioinvalidien ja tapaturmissa vammautuneiden järjestö (PTU) järjestävät Kööpenhaminassa 31.08.-02.09.2011 konferenssin polion myöhäis-oireista. Konferenssi on tarkoitettu sekä terveydenhuollon ammattilaisille että poliovammaisille ja heidän omaisilleen.

EPU toivoo, että konferenssin aikana terveys- ja sosiaalitoimen ammattilaiset voisivat kertoa ja kuulla uusimpien polioon liittyvien tutkimusten tuloksista ja keskustella polioon liittyvistä asioista ns. asiantuntijatasolla. Poliovammaisille konferenssin toivotaan antavan tietoa polion myöhäis-oireista, hoidosta ja eväitä arjessa selviytymiseen mahdollisten lisääntyvien toimintakykyä alentavien oireiden kanssa.

Konferenssin ohjelmassa on sekä yhteisiä luentoja että erikseen ammattilaisille ja poliovammaisille.

Konferenssin kieli on englanti.

Konferenssin ohjelma, ilmoittautumisohjeet osallistumismaksutietoineen ja runsaasti muuta lisätietoa löytyy konferenssille avatuilta nettisivuilta www.poliokonference.com.

Poliojärjestöt eivät järjestä jäsenille ”yhteismatkaa” konferenssiin. Suomen Polioliitto ry lähettää konferenssiin edustajansa ja he referoivat seminaarista Poliiolehdessä.

Oloa ja elinvoimaa kesäkurssilta saaristosta!
Voimauttava uni ja liike
16-18.6.2011 265 € + täysihoito
Tiedustelut: Riitta Saarikko 050 367 6891
www.aquaqi.net

JPS-fysioterapia
Fysioterapiaa, hierontaa, allasterapiaa
Uittamontie 12, 20810 Turku, p.02-2512692
www.jps-fysioterapia

osastot

Varsinais-Suomen osasto

Osaston vuosikokous on pidetty. Osaston hallintoon ei tullut muutoksia. Nyt on seuraavaksi **yhdistyksen vuosikokous**, joka pidetään **Helsingissä 16.4.2011** Valkeatalossa. Yhteiskuljetus järjestetään Turusta.

Eduskuntavaalit 2011 lähestyvät, ennakkoäänestys- ja vaalipäivän äänestyspaikat on päätetty. Eduskuntavaalit pidetään 17.4.2011 ja ennakkoäänestys alkaa 6.4. ja jatkuu 12.4. asti.

Miniristeily

Olemme varanneet laivamatkan ja tarjoamme **miniristeilyä Turku-Tukholma-Turku** Viking Line m/s Isabella - laivalla. Lähtö on tiistai-iltana **24.5.2011** klo 21 ja paluu seuraavana iltana klo 19.50. Nautimme laivayhtiön tarjoamasta ohjelmasta. Yhteinen ruokailu on varattu seuraavalle päivälle klo 12 laivan buffet-ravintolassa.

Matkan hinta/ henkilö on seuraava:

- 41 €, kun yksi henkilö A- tai Inva- A- luokan hytissä
- 31 €, kun kaksi henkilöä A- tai Inva- A- luokan hytissä
- 33 €, kun yksi henkilö B- tai Inva- B- luokan hytissä
- 27 €, kun kaksi henkilöä B- tai Inva- B- luokan hytissä

Matkan hinta sisältää:

- henkilölippu ja hyttipaikka valitussa hyttiluokassa meno-paluu
- Viking Buffet-lounas vakioruokajuomineen
- kahvi - ja pullakuponki, jonka voi käyttää laivan cafeteriassa
- eläkeläisohjelman

Meille varattujen perushytien lisäksi on varattu 4 invahyttiä (A ja B). Ilmoittautumiset matkalle **15.4.** mennessä Lauri Jokiselle p. 040-5948975. Lähtijäluetteloa varten tarvitaan osallistujan syntymäaika. Risteilymaksu pitää maksaa 19.4. mennessä osastomme tilille **226418-132040**. Maksusuoritus on vahvistus tulostasi. Liput jaetaan terminaalissa tuntia ennen laivan lähtöä (klo 20). Tarvittaessa otamme yleisavustajan mukaan risteilylle.

Kesäpäivät

Peurunka **11. – 12.6. 2011**. Tästä enemmän jäsenkirjeessä.

Kulttuuripääkaupunki Turku 2011 päivän tapahtumaa kehitellään kesä- heinäkuun vaihteeseen ja kuntokurssia, HEKU-kurssia, suunnitellaan syyskuun alkuun. Näistä tarkemmin, kun päivämäärät ovat selvillä.

Tapaamisiin!

Johtokunta

Satakunnan osasto

Osaston vuosikokous pidettiin 1.3.2011 ja tässä tulevia tapahtumia osaston vuosikokouksessa vahvistetusta toimintasuunnitelmasta.

Kerho

Alkaen klo 16.30. Invalidien toimistolla, Pohjoispuisto 1, Pori. Kevään tulevat kerhoillat torstaisin 14.4. ja 19.5.2011.

Ohjattua vesivoimistelua

Sotainvalidien Sairaskoti ja kuntoutuskeskus, Metsämiehenkatu 2, Pori. Kevätkausi 11.01 – 24.5.2011 tiistaisin alk. klo 16.00. Osallistumismaksu 3 euroa / jäsen.

Vaalikeräys

Ennakkoäänestys 6 – 12.4.2011 ja varsinainen vaalipäivä 17.4.2011. Satakunnan osaston ovat keräyspisteet Rauma, Eurajoki, Ulvila ja Pori.

Yhdistyksen vuosikokous

Lauantaina 16.04.2011
Valkeatalo, Helsinki. Yhteiskuljetus.

Samalla hinnalla

Muistattehan, että Polioinvalidit ry:n osaston järjestämiin tapahtumiin voivat varsinaiset jäsenet osallistua aina jäsenhinnalla, riippumatta ovatko he osaston jäseniä tai ei. Ilmoitathan osallistumisestasi myös omaan osastoosi tai toimistolle.

Valtakunnalliset kesäpäivät

Peurunka 11.-12.6.2011. Yhteiskuljetus.

Kesäteatteri

Raumalla 2.7.2011 **”Kohtuuttomuus kaikessa”**. Varattu 30 lippua, jäsenhinta 25 euroa (ei jäsen 45 euroa). Hinta sisältää teatterilipun ja ruokailun.

Syyskauden avajaiset

6.8.2011 Reposaaressa Junnilassa. Lisätietoja tapahtumista antavat Sirpa Haapala 040 – 7742 620
Raija Kiviniitty 044 – 5854 717
Terveisin

Johtokunta

Onnittelemme

70 vuotta

16.6.2011 Liikanen Raimo Pukkila

Muistoa kunnioittaen

Eila Hokkanen,
s. 04.01.26. Kauhava, k. 31.12.2010 Helsinki
Torstaikerholaiset

Kenelle Pohjois-Suomen osastolaiset lähettävät terveisiä?

Veikko: Iiriksell, Eevalle, Eevalle

Jorma: Savon tytöille

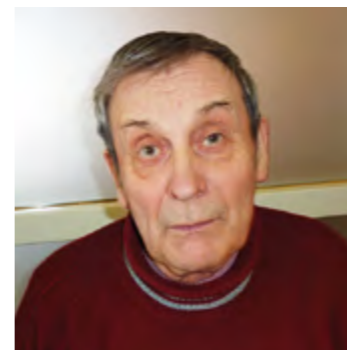

Pentti: Kaikille tutuille

Esko: Kaikille tutuille ja tuntemattomille

Tarja ja Sinikka lähettävät terveisiä kaikille.

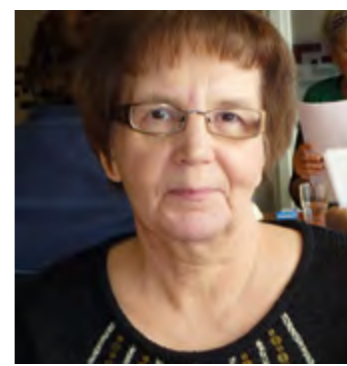
Kalevi: Vaaleille tytöille ja Tunisian matkalla olleille

Olavi: Tummatukkaisille

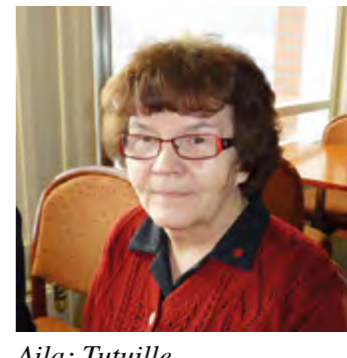
Mauri: Tytöille sekä vaalealle että tummalle

Inkeri: Oikein vanhoille tutuille

Elsa: Kaijalle Lehtimäelle

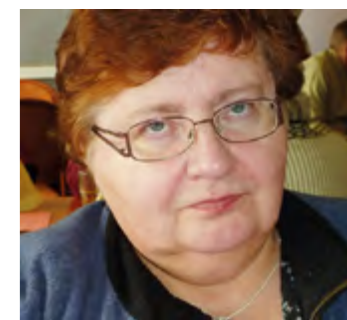
Aila: Tutuille

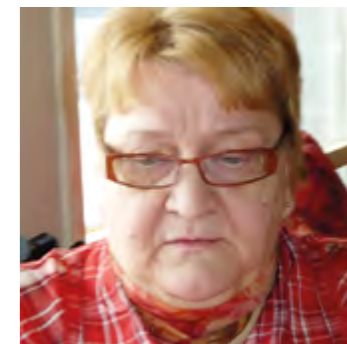
Inga: Kaikille tuntemilleni ja Hannulle

Anneli: v. 2010 Lehtimäen luokalle

Anja: Peurunka faneille

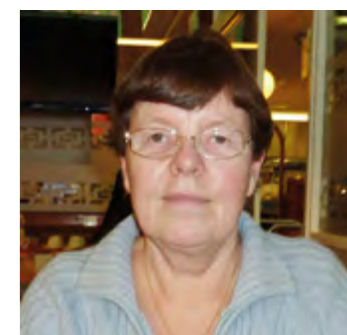
Liisa: On sanaton (porukoille ihmettelemistä!)

Sisko ja Kjell: Kaikille, jotka pitävät kaikesta lämpimästä

Ulla: Timolle, uudelle aktiiville

Tuula: Kaikille

Matkalle Keski-Eurooppaan 26.9. – 1.10.2011

Polioinvalidit ry järjestää yhdessä Matkapojat Oy:n kanssa lento-bussimatkan Wieniin – Balatonille – Budapestiin ja Bratislavaan 26.9. – 1.10.2011. Itävallan – Unkarin kaksoismonarkian Habsburgien charmi on edelleen aistittavissa. Kolme kaupunkia Wien – Bratislava – Budapest, muodostavat Tonavan kanssa valtakolmion, jota Itävallan keisarit hallitsivat vuosikymmenien ajan.

Matkakohde: Wien-Balaton-Budapest-Bratislava

Matkareitti 1. päivä: Helsinki - Wien

Finnairin lento lähtee Helsingistä klo 8.25 kohti Wieniä, jonne saavumme klo 9.55. Kentällä on suomenkielinen opas vastassa. Täältä jatkamme matkaa invabussilla suoraan kaupunkikierrokselle. Kiertotajelun aikana näemme kaupungin tärkeimmät nähtävyydet, kuten Raatihuoneen, Tonavan alueen, Musikvereinin konserttitalon sekä Kaarlen barokkikirkon.

Kierroksen jälkeen majoitumme Mercure Wien City***+ hotelliin. Loppupäivä on aikaa tutustua omatoimisesti Wieniin ja sen lukuisiin nähtävyyksiin. Päiväajo n. 40 km.

2. päivä: Wien - Balaton

Hotelliaamiaisen jälkeen vapaata aikaa, jolloin voit poiketa vaikkapa ostoksille hotellin lähellä olevalle Naschmarkt torille. Iltapäivällä lähdemme kohti Unkaria ja Balatonjärveä, jonne saavumme illansuussa ja majoitumme Club Tinahy **** hotelliin. Majoittumisen jälkeen tutustumme Balatonin rannalla sijaitsevaan Balatonfürediin, joka on pohjoisen Balatonin

pääkaupunki ja saanut kansainvälisen Viinikaupunkiarvonnimen. Unkarin parhaimmiston lukeutuvat valkoviinit viljellään kaupunkia ympäröivillä kukkuloilla. Teemme kaupunkikierroksen ja näemme tärkeimmät nähtävyydet. Nautimme illallisen viininmaistajaisten kera. Päiväajo n. 235 km.

3. päivä: Balaton - Budapest

Hotelliaamiaisen jälkeen tutustumme Balatonin rannalla sijaitsevaan Tihany kylään, joka on Unescon suojeluksessa oleva perinnekyliä. Vierailemme siellä Benediktiiniläisluostarin kirkossa ja tämän jälkeen matkaamme lautalla yli Balatonin sen etelärannalle, josta suuntaamme kohti Budapestia. Lounaan nautimme matkan varrella Székesfehérvárissa. Iltapäivällä saavumme Budapestiin ja teemme kaupunkikierroksen, jonka aikana näemme Budan ja Pestin tärkeimmät nähtävyydet mm. Tonavan siltoineen, Sankarten aukion, Linnavuoren jne. Majoittuminen Ibis Hotel Heroes Square*** Päiväajo 140 km.

4. päivä: Budapest

Aamiaisen hotellissa, jonka jälkeen koko päivä aikaa tutustua kaupunkiin omatoimisesti tai osallistua lisämaksulliselle retkelle Pustalle.

Pustalle matkataan tunnin verran bussilla halki kauniiden aromaisemien. Saavumme hevos-tilalle, jossa tilan väki tervehtii meitä pälinka-snapsin ja pikkusuolaisen kera. Tämän jälkeen seuraamme taidokasta hevosohjelmaa. Esityksen jälkeen nautimme reilun maalaislounaan viineineen. Retken kesto n. 6 tuntia ja hinta 90 €/hlö. Retken toteutuminen edellyttää vähintään 15 osallistujaa, joiden on ilmoitettava osallistumisestaan matkalle viimeistään 15.8..

5. päivä: Budapest – Bratislava

Hotelliaamiaisen jälkeen matka jatkuu kohti Slovakiaa. Bratislavaan saavuttuamme teemme kaupunkikierroksen, jonka aikana näemme mm. Pyhän Martinin tuomiokirkon, oopperatalon, juutalaiskorttelin sekä Bratislavan linnan. Kierroksen jälkeen majoitumme Bratislavan keskustassa sijaitsevaan Austria Trend Hotel Bratislavaan***. Ilta on vapaa omatoimiseen ohjelmaan. Päiväajo n. 200 km.

6. päivä: Bratislava – Helsinki

Aamiaisen hotellissa. Aamu-päivän ohjelma Bratislavassa määräytyy myöhemmin. Itäpäivällä matka jatkuu Wienin lentokentälle. Lento Helsinkiin lähtee klo 19.20 ja perille saavumme klo 22.40. Päiväajo n. 65 km.

Matkan hinta: 1090 €/henkilö kahden hengen huoneessa. Yhden hengen huoneessa hinta on 1330 €/henkilö.

Hinnat sisältävät:

- lentomatkat Helsinki – Wien – Helsinki
- lentokenttäverot ja matkustajamaksun
- invabussikuljetukset kohteessa matkaohjelman mukaan
- hotelliyöpymiset aamiaisella 1 tai 2 hengen huoneessa
- ateriat matkaohjelman mukaan (1 illallinen, 1 lounas)
- viininmaistajaiset Balatonilla
- Tonava-joen risteily
- kaupunkikierrokset ja tutustumiskohteet Wienissä, Balatonilla, Budapestissa ja Bratislavassa
- suomenkielisen paikallisoppaan palvelut kohteissa..
- Hoteleissa on kaksi invahuonetta.
- Matkalla on mukana kaksi yleisavustajaa.

Passi ja vakuutus: Matkalla on oltava mukana voimassaoleva passi.

Ottakaa matkavakuutus, joka sisältää myös peruutusturvan heti matkan varatessanne, koska lentoyhtiö ei maksa ennakkomaksua takaisin. Vakuutus korvaa lentoyhtiön perimät maksut yllättävän esteen/sairauden sattuessa.

Ilmoittautuminen:

Matkalle on paikkoja rajoitusti. Sitovat ilmoittautumiset toimistolle puh. 09 6860 9930 viimeistään 20.4. Välittömästi ilmoittautumisen jälkeen on maksettava matkan etumaksu 200 €/hlö ja loppulasku 890 tai 1130 €/hlö viimeistään 15.8.2011 Polioinvalidit ry:n tilille Sampo 800013-222875.

Tervetuloa tutustumaan keisarilliseen loistoon Habsburgien seurassa

Polioinvalidit ry

Raha-automaattien pelaaminen kiinnostaa suomalaisia

Suomalaiset käyttivät viime vuonna keskimäärin 115 euroa raha-automaattien pelaamiseen, käy ilmi Raha-automaattiyhdistyksen tuoreesta tilastosta. Yhtä kuukautta kohti keskiverto suomalainen siis pelasi melkein kymmenellä eurolla. Pelaaminen kiinnosti enemmän kuin vuonna 2009, jolloin peleihin käytettiin asukasta kohti neljä euroa vähemmän.

Aluelliset erot pelaamisessa ovat kuitenkin suuria. Kaikkein suosituinta pelaaminen oli eteläpohjalaisessa Töysässä, jossa asukasta kohti pelattiin vuoden aikana peräti 297 euroa. Myös muut matkailijoiden suosimat paikkakunnat nousivat tilastossa kärjen tuntumaan. Suurten paikkakuntien asukkaat taas eivät olleet erityisen ahkeria pelaamaan.

Pelaaminen monipuolistuu

RAY:n rahapelitoimen johtaja Janne Peräkylä uskoo, että pelaamisen suosion kasvu selittyy vuoden aikana lanseeratuilla uusilla peleillä sekä lisääntyneellä yhteistyöllä yrityskumppanien ja pelaaja-asiakkaiden kanssa.

– Erityisesti uutuuspeli Kultajaska on mennyt hienosti läpi pelaajien keskuudessa. Yksittäisellä pelilläkin voi olla suuri merkitys pelaamisen suosioon, Peräkylä sanoo.

Peräkylä arvioi, että raha-automaattien pelaaminen säilyy myös tulevaisuudessa suomalaisen suosiossa.

– Perustrendi tällä hetkellä on, että pelaaminen kasvaa ja monipuolistuu, Peräkylä arvioi.

Pelatus eurot jaetaan avustuksina

Pelitoiminnasta saadun tuoton RAY käyttää kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminnan rahoittamiseen sekä sotaveteraanien hyväksi. Yhteensä vuonna 2011 yhteiskunnallisiin tarkoituksiin jaetaan 367,5 miljoonaa euroa.

Tänä vuonna RAY tukee erityisesti lastensuojelua, nuorisokasvatusta ja ikäihmisten hyvinvointia. Kolme suurinta avustuksensaajaa ovat erityisryhmiä asunnonhankinnassa avustava Y-säätiö (8,1 miljoonaa euroa), Näkövammaisten keskusliitto ry (7,6 miljoonaa euroa) sekä Ensi- ja turvakotien liitto ry (5,1 miljoonaa euroa).

Pelaamiseen käytetty kokonaisuus kertyi Suomen noin 19 000 raha-automaatista, joista suurin osa sijaitsee yritysyhteistyökumppanien tiloissa kuten liikenneasemilla, kioskeissa ja kaupoissa. Kasinopeleihin tai RAY:n internetpeleihin pelattuja euroja ei ole otettu tilastossa huomioon, eikä lukuja ilmoiteta myöskään niiltä paikkakunnilta, joissa raha-automaatteja on vain yhden tai kahden yrityksen tiloissa. Ilmoitetuista luvuista on vähennetty maksetut voitot, eli kyseessä on raha-automaateista kertyvä tuotto.

Ahkerimmat raha-automaattipelaajat Suomessa (e/as.) vuonna 2010. Suluissa vastaava summa vuodelta 2009.

Töysä	297 (284)
Pertunmaa	293 (277)
Kyyjärvi	232 (211)
Virolahti	228 (202)
Forssa	208 (196)

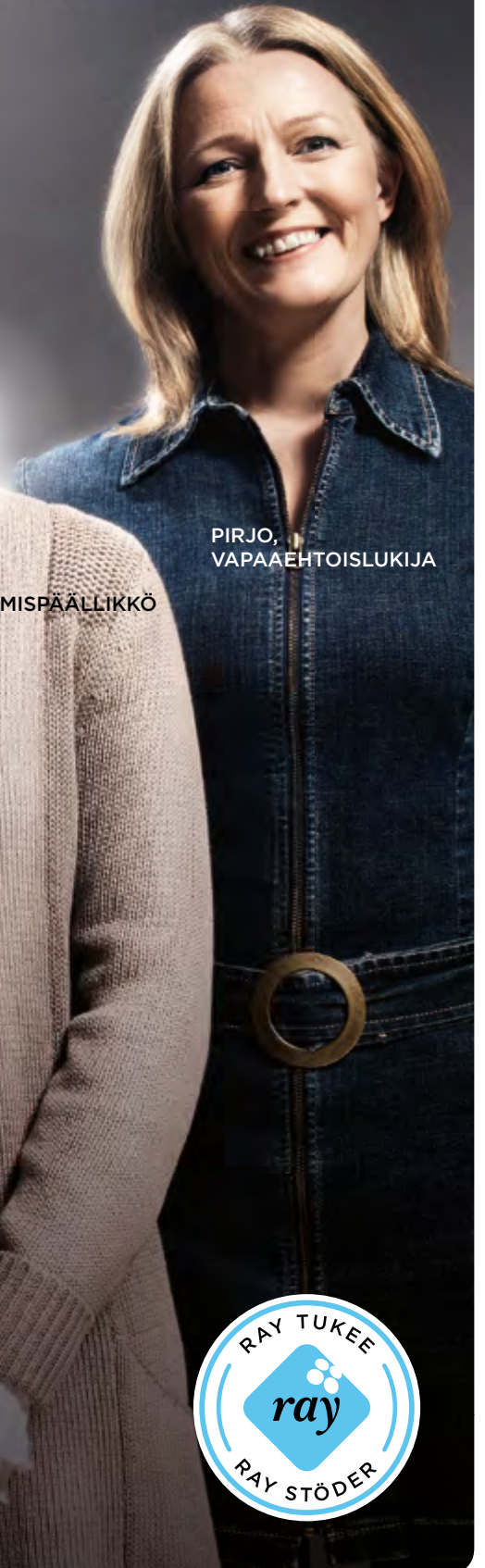
PELISSÄ VAPAAEHTOISTYÖ.

HEIKKI,
TYÖSSÄOPPIJA

ULLA,
KEHITTÄMISPÄÄLLIKÖ

PIRJO,
VAPAAEHTOISLUKIJA

Yli miljoona suomalaista osallistuu joka vuosi vapaaehtoistoimintaan. Vaikka työstä ei makseta palkkaa, toiminta tarvitsee rahaa. RAY:n tuella vapaaehtoistyö on mahdollista Suomessa. Suomen Polioliitto ry saa tänä vuonna 231 000 euroa tukea tärkeään työhönsä.

www.raytukee.fi

